

650.071

๗๖๑๐

๕.๒

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของผู้บริหาร
ตามทัศนะของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
กลุ่มภาคตะวันออก

ปริญญานิพนธ์

ของ

โกศล ศรีขวัญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

181476

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้อย่างถี่ถ้วนแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์.ดร.ประชม รอดประเสริฐ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์.ดร.ประชม รอดประเสริฐ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้อย่างถี่ถ้วน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 6 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2535

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยดีด้วยความเอาใจใส่ดูแลให้ความช่วยเหลือ
แนะนำและตรวจสอบแก้ไขจากท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ ประธาน
กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ กรรมการ
ควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองไว้ ณ ที่นี้ด้วย และขอขอบพระคุณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ ที่ได้อนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์บุญเลิศ ภพลาภ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศ กรรมอาชีพศึกษา
อาจารย์นริศ สืบโพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์นิเทศและฝึกอบรม กรรมอาชีพศึกษา ภาคตะวันออก
อาจารย์มโน สัมภสัฏ ศึกษานิเทศประจำศูนย์นิเทศและฝึกอบรม กรรมอาชีพศึกษา ภาคตะวันออก
อาจารย์สุพรรณิ ภูษาทอง ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี อาจารย์วิวัฒน์ เศรษฐยานนท์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี ที่ได้อนุเคราะห์ช่วยเหลือในการตรวจ
สอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณท่านอธิบดีกรมอาชีวศึกษาที่ได้อนุญาตให้ใช้บุคลากรในสังกัดเป็นกลุ่ม
ตัวอย่างในการวิจัยและขอขอบคุณผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ตลอดจนบุคคลในวิทยาลัย
เทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบและรวบรวม
แบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณครู-อาจารย์ ที่ได้ให้ความรู้และแสงสว่างแก่ผู้วิจัยอันเป็นผลสืบ
เนื่องทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีผลสำเร็จ และขอขอบคุณ คุณเกษร ศรีขวัญ ตลอดจนบุตรสาว
ทั้งสองคน ที่ได้ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือตลอดเวลาที่ผู้วิจัยศึกษา

ความดีจากผลการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งอาจมีอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอมอบแด่ ครู-อาจารย์และท่าน
เจ้าของตำราซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์

โกศล ศรีขวัญ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	✓ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	✓ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	✓ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	✓นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความหมายของการอาชีวศึกษา	10
	ความสำคัญของการอาชีวศึกษา	11
	วิวัฒนาการของการจัดการอาชีวศึกษาในประเทศไทย	12
	นโยบายการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ	19
	ระดับการศึกษาของการอาชีวศึกษา	20
	หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการอาชีวศึกษา	20
	การบริหารงานหลักสูตร	21
	ขอบข่ายของการบริหารหลักสูตร	22
	หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร	23
	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	24
	ลักษณะโครงสร้างของหลักสูตรประเภทวิชาบริหารธุรกิจ	24
	การนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงไปใช้	25
	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	28

การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน	31
การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	33
บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการบริหารหลักสูตร	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
✓สมมติฐานในการวิจัย	42
 3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
✓ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
✓เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	45
การสร้างเครื่องมือ	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
การจัดกระทำกับข้อมูล	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล	49
เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล	49
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
✓ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
✓ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	74
✓วิธีการศึกษาค้นคว้า	74

เครื่องมือ	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	91
ประวัติย่อของผู้วิจัย	129

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด	44
2	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือในสถาน จำแนกตามสังกัด	51
3	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารหลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตรโดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด	52
4	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด	56
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร ทางการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด	62

6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด	64
7	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในสี่ด้าน จำแนกครูผู้สอนตามประสบการณ์	68
8	วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีต่อการบริหาร หลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในสี่ด้าน โดยจำแนก ครูผู้สอนตามสังกัด	70
9	วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหาร หลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในสี่ด้าน โดยจำแนก ครูผู้สอนตามประสบการณ์	72
10	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารหลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตร โดยจำแนกครูผู้สอนตามประสบการณ์ ในการสอน	112

- 11 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของครูผู้สอน
 คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ
 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการจัดกิจกรรม
 การเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามประสบการณ์ในการสอน 116
- 12 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของครูผู้สอน
 คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ
 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา
 กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน
 โดยจำแนกครูผู้สอนตามประสบการณ์ในการสอน 121
- 13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของครูผู้สอน
 คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ
 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการวัดและ
 ประเมินผลการเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตาม
 ประสบการณ์ในการสอน 124

ภูมิหลัง

ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในสภาวะการณปัจจุบัน เป็นสาเหตุสำคัญที่มนุษย์ต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และคนที่มีคุณภาพเท่านั้นที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในแง่เศรษฐศาสตร์ถือว่ากระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการทางการผลิตชนิดหนึ่ง แต่สิ่งที่ผลิตไม่ใช่สินค้าไม่ใช่เครื่องจักรเครื่องกล แต่เป็นสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์เรียกว่า "ทุนมนุษย์" (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, 2519 : 1 - 2) การศึกษาทำให้มนุษย์มีการพัฒนากาลังกายและกาลังความคิดเพื่อให้เกิดขีดความสามารถสูงส่งสำหรับใช้ในการผลิตและการบริหาร ทำให้เกิดความสละสลวยต่าง ๆ แก่มนุษย์ด้วยกัน (อาพร วิจิตรพันธุ์, 2520 : 8) ซึ่ง ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2528 : 8) ได้สรุปเป็นแนวคิดเชิงเศรษฐศาสตร์ไว้ว่า องค์ประกอบของการพัฒนาที่ทำให้ผลตอบแทนของแต่ละประเทศแตกต่างกันก็คือ พื้นฐานทางการศึกษาของประชากรในประเทศนั้น

การจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตามหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นว่าประเทศชาติและโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนอย่างไร ให้ความรู้ เสริมสร้างทักษะ เจตคติ คุณธรรม และค่านิยมในด้านใด สิ่งต่าง ๆ ที่ประมวลประกอบกันมาเพื่อสร้างเป็นหลักสูตร เป็นเสมือนแนวทางที่ช่วยให้ทราบว่า การศึกษาที่ประเทศชาติและโรงเรียนต้องการเน้นหนักไปในทิศทางใด มีผลต่อผู้เรียนและสังคมอย่างไร ในการสร้างหลักสูตรต้องมีส่วนสัมพันธ์กับการบริหารหลักสูตร อันได้แก่ การวางแผน การควบคุม การนำไปใช้ และการปรับปรุงพัฒนา (ภิญโญ สาธร, 2516 : 231)

หลักสูตรอาชีวศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมคุณภาพของประชากรและพัฒนากาลังคนเพื่อการประกอบอาชีพ วิรัช กุมุทมาศ (2527 : 49 - 50) ให้ทัศนะว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และช่วยให้ผู้มีอาชีพอยู่แล้วมีความก้าวหน้า

ในอาชีพของตน เมื่อประชาชนมีอาชีพที่ตีความเหมาะสมกับความต้องการของตนและของประเทศแล้ว ย่อมจะนำมาซึ่งความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญแก่การอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2479 ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือสามัญศึกษา กับอาชีวศึกษา (สุรินทร์ สรศิริ. 2523 : 45) และยังได้กล่าวไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติทุกฉบับ เช่นแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เน้นว่าจะเร่งพัฒนาและปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของการอาชีวศึกษา ให้สามารถฝึกอาชีพที่เหมาะสมได้อย่างกว้างขวาง เพื่อสนองความต้องการทั้งการประกอบอาชีพอิสระและตลาดแรงงาน ซึ่งความสำคัญในเรื่องนี้ กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และให้บริการฝึกอาชีพระยะสั้นแก่ประชาชนทั่วไป รวม 5 ประเภท วิชาคือ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม ในสัดส่วนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (กรมอาชีวศึกษา. 2527 : 1 - 3)

การจัดการอาชีวศึกษาก็เหมือนกับการจัดการศึกษาแบบอื่น ๆ ที่ย่อมประสบปัญหาไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่ง ซึ่งมีผู้ให้ทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดการอาชีวศึกษา ไว้หลายท่าน เช่น ก่อสวัสดิพาณิชย์ (2521 : 9) ให้ทัศนะว่า สถานศึกษาเน้นเรื่องการสอนทางเทคนิคมากเกินไป จนสถานศึกษามีเวลาน้อยที่จะสนใจต่อการอบรมและจูงใจผู้เรียน นอกจากนั้นยังไม่ได้ฝึกผู้เรียนให้มีความสามารถในการจัดการด้วย วิเวก บางพุดพิงศ์ ให้สัมภาษณ์ ขวัญเรือน อภิวัฒน์ ตอนหนึ่งว่า ปัญหาอย่างหนึ่งของการอาชีวศึกษาก็คือ การว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจากสถาบันอาชีวศึกษา เช่น ปี พ.ศ. 2523 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาว่างงาน ร้อยละ 14.6 พ.ศ. 2524 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาว่างงาน ร้อยละ 14.2 และปีพ.ศ. 2525 ผู้สำเร็จการศึกษา ระดับอาชีวศึกษาว่างงานร้อยละ 15.4 (ขวัญเรือน อภิวัฒน์. 2526 : 12) และจากการประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาของ วารสารมิตรครู พบว่า ประสพปัญหา 5 ประการ คือ 1. การจัดการอาชีวศึกษาลงทุนสูงเกินไป

ผลที่ได้ไม่คุ้มค่า 2. ผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษาไม่ได้ใช้ความรู้จากที่เรียนมาในการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง 3. การจัดการเรียนการสอนด้านการอาชีวศึกษาไม่ครอบคลุมสาขาวิชาชีพที่สังคมต้องการ 4. การจัดการอาชีวศึกษาซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น และ 5. การวางแผนการผลิต ไม่ได้มาจากการสำรวจความต้องการของสังคม (มิตรครู, 2526 : 23) และรายงานการประเมินผลการจัดการศึกษาและการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ในส่วนที่เกี่ยวกับการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคของการอาชีวศึกษาว่า ปัญหาการผลิตกำลังคน ไม่สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทั้งทางวิชาการและเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ปัญหาโครงสร้างปรัชญา จุดมุ่งหมาย กระบวนการเรียนการสอน การบริหาร การดำเนินการตามหลักสูตรและการประเมินผล ควรได้รับการแก้ไขและปรับปรุง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527 : 157.- 158)

จากทัศนะและข้อมูลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าการจัดการอาชีวศึกษายังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาการวัดผลประเมินผล และอื่น ๆ ย่อมจะเนื่องมาจากความบกพร่องของการบริหารไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา

การบริหารหลักสูตรถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบ รู้จักประกอบสัมมาชีพและเป็นพลเมืองดีของชาติ สมิต และแอ็คคินสัน (Smith and Atkinson, 1961 : 170) ได้จัดลำดับความสำคัญของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนไว้ตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ งานวิชาการ งานครูและเจ้าหน้าที่ งานกิจการนักเรียน งานหน้าที่ทั่วไปที่ควรกระทำ งานการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน เกรียง เอี่ยมสกุล (2512 : 16) ให้ทัศนะว่า การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา เนื่องจากงานวิชาการมีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ศึกษามีคุณภาพ เพราะว่างานวิชาการเป็นผลประโยชน์โดยตรงที่นักศึกษาจะได้รับ สุธีระ ทานตะวัน (2525 : 63) ให้ความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญสำหรับ

การบริหารการศึกษาเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จในการบริหารการศึกษา ตลอดจนประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหาร

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยได้เจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว ซึ่งหลายต่อหลายคนต่างมองอนาคตของประเทศไทยว่ามีโอกาสที่จะเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Countries : NICS) หรือเป็นประเทศการเกษตรอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Agro-Industrialized Countries : NACS) การพัฒนาเศรษฐกิจจะต้องมีการพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะสาขาวิชาชีพ เพื่อให้มีแนวทิศทางการที่สอดคล้องกัน ก่อให้เกิดความสมดุลระหว่าง อุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) (กรมอาชีวศึกษา. 2532 : 1)

ความต้องการแรงงานอาชีวศึกษาระหว่างเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2531. ต้องการแรงงานประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ร้อยละ 43.96 ช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 37.86 ศิลปหัตถกรรม ร้อยละ 1.07 คหกรรมร้อยละ 0.81 เกษตรกรรม ร้อยละ 0.81 และไม่ระบุประเภทวิชา ร้อยละ 15.49 (กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย อ้างอิงมาจาก กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา. 2532 : 3) แนวโน้มความต้องการแรงงานอาชีวศึกษา ในปี 2532 กรมอาชีวศึกษาได้คาดคะเนจากสภาวะเศรษฐกิจในอนาคต จาก แนวความคิดของบุคคลหลายฝ่ายทั้งนักเศรษฐศาสตร์ นักธุรกิจแล้วคาดคะเนได้ว่าจะมีอัตราการขยายตัวเพิ่มจากปี 2531 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 (กรมอาชีวศึกษา. 2532 : 35)

จากความสำคัญของการบริหารหลักสูตร ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการและความต้องการแรงงานอาชีวศึกษาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมีหลักการสำคัญมุ่งให้ผู้เรียนสามารถออกไปปฏิบัติงานในระดับนักวิชาการที่มีความชำนาญเฉพาะในสาขาทางด้านบริหารธุรกิจ ในวงการธุรกิจ และกิจการอุตสาหกรรมต่าง ๆ (กรมอาชีวศึกษา. 2527 : 5) สถานศึกษาสังกัด กรมอาชีวศึกษา ได้ใช้หลักสูตรนี้มาแล้วเป็นเวลา 6 ปี ยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้มาก่อนเลย จึงน่าจะได้อาศัยถึงสภาพการบริหารหลักสูตร ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาตามความเป็นจริง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางการปรับปรุง กระบวนการผลิต

ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างจริงจังต่อไป ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 6 และเขตการศึกษา 12 ซึ่งกรมอาชีวศึกษาจัดเป็นกลุ่มสถานศึกษากลุ่มเดียวกันเรียกว่า "กลุ่มอาชีวศึกษาภาคตะวันออก" (กรมอาชีวศึกษา, 2533 : 7 - 8) ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งประกอบด้วย สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค 9 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคปราชญ์บุรี วิทยาลัยเทคนิคนครนายก วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี วิทยาลัยเทคนิคระยอง วิทยาลัยเทคนิคตราด และสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา 5 วิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเตรา วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี เพื่อทราบว่าครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีสถานภาพต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จำแนกตามสังกัดและประสบการณ์ในการสอน
2. เปรียบเทียบทัศนะของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามสังกัด และประสบการณ์ในการสอน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้อาจเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาภายในกลุ่มนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นข้อมูลสำหรับคณะ

กรรมการบริหารกลุ่มอาชีวศึกษามาคะวันออกและผู้บริหารระดับสูง อาจนำไปใช้ในการวางแผน พัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ และเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งศึกษาทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีต่อการบริหาร หลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2533 ตามสภาพความเป็นจริงในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 การบริหารหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร
- 1.2 การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 การบริหารการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน
- 1.4 การบริหารการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

2. กลุ่มประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2533 ที่ไม่ใช่ผู้บริหาร จำนวน 407 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2533 จำนวน 280 คน

4. ตัวแปรที่จะศึกษา

- 4.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วยสังกัดและประสบการณ์ของครูผู้สอน
 - 4.1.1 สังกัด ประกอบด้วย
 - 4.1.1.1 สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค
 - 4.1.1.2 สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
 - 4.1.2 ประสบการณ์ในการสอน
 - 4.1.2.1 ประสบการณ์ในการสอนไม่ถึง 8 ปี
 - 4.1.2.2 ประสบการณ์ในการสอน 8 ปี ขึ้นไป

4.2 ตัวแปรตาม

ทักษะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีต่อการบริหารหลักสูตรของ
ผู้บริหารสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชา
บริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งในการวิจัยนี้จะศึกษาการบริหารหลักสูตร
ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 การบริหารหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง การวางแผน
การจัดการควบคุมดูแลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร การปรับปรุง
พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและชุมชน การจัดครูเข้าสอน
การจัดตารางสอนตลอดจนการติดตามผลการใช้หลักสูตร

1.2 การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม
ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดการพัฒนา อันได้แก่ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนทั้งภาคทฤษฎี
และภาคปฏิบัติ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดให้มีและใช้สื่อการเรียนการสอน การฝึกงาน
รวมทั้งการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการ

1.3 การบริหารการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน หมายถึง กระบวนการ
การปรับปรุงการสอนของครูผู้สอนให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การปฐมนิเทศครูใหม่ การนิเทศภายใน
การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดอบรมสัมมนา และการสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ได้ศึกษา
ค้นคว้าวิจัย

1.4 การบริหารการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการ
ที่เกี่ยวกับการประเมินค่าความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียนต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การจัด
ทำเครื่องมือวัดผล การกำหนดเกณฑ์และระยะเวลา การกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผล
การส่งเสริมผู้สอนให้มีความสามารถในการวัดผล การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปรับปรุง

การเรียนการสอน การติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ตลอดจนการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2527

2. ทัศนะของครูผู้สอน หมายถึง แนวความคิดของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตร วิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในปีการศึกษา 2533

4. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในคณะวิชาบริหารธุรกิจ สังกัดวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ปีการศึกษา 2533 และไม่เป็นผู้บริหารระดับใด ๆ ในขณะนั้น

5. สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออกที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในปีการศึกษา 2533

6. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งกรมอาชีวศึกษาใช้ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัด กรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ

7. สังกัด หมายถึง สังกัดกองสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ แบ่งเป็น 2 สังกัด คือ

7.1 สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคปารังบุรี วิทยาลัยเทคนิคนครนายก วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี วิทยาลัยเทคนิคระยองและวิทยาลัยเทคนิคตราด

7.2 สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเข้เกรา และวิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี

8. ประสพการณ์ หมายถึง จำนวนปีที่ทำหน้าที่สอนในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

8.1 ประสพการณ์น้อย หมายถึง ทำหน้าที่สอนไม่ถึง 8 ปี

8.2 ประสพการณ์มาก หมายถึง ทำหน้าที่สอนตั้งแต่ 8 ปี ขึ้นไป

9. กลุ่มภาคตะวันออก หมายถึง กลุ่มสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 6 และเขตการศึกษา 12 ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดกลุ่มสถานศึกษา พ.ศ. 2525 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2530 และ พ.ศ. 2533

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้ผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญของการอาชีวศึกษาวิวัฒนาการของการจัดการอาชีวศึกษาในประเทศไทย การบริหารหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของการอาชีวศึกษา

คานิยามและแนวความคิดเกี่ยวกับการอาชีวศึกษามีนักวิชาการและนักบริหารเสนอไว้แตกต่างกันหลายประการ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากแนวความคิดหรือการมองคุณค่าของการอาชีวศึกษาแตกต่างกันในด้านทัศนคติและค่านิยม นอกจากนี้แล้วการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองก็มีผลทำให้ความหมายของการอาชีวศึกษาแตกต่างกันออกไป เช่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ให้ความหมายของอาชีพหรืออาชีวะ ว่า หมายถึง การเลี้ยงชีวิต การทำมาหากิน งานที่ทำประจำเพื่อเลี้ยงชีพ และคำว่าอาชีวศึกษาหมายถึง การศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525 : 899)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ข้อ 36 ระบุว่า การอาชีวศึกษาเป็น การศึกษาวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2520 : 10)

วิรัช กุมทมาศ (2528 : 49) ให้ความหมายว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัด การศึกษา เพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคตและเพื่อช่วยให้ผู้ที่มิอาชีพอยู่แล้วมี ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตนหรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิม

พิพัฒน์ บุญญาสัย (2533 : 2) ให้ความหมายว่า การศึกษาอาชีพ หรืออาชีวศึกษา เป็นการศึกษาก่อนขึ้น เพื่อสนองความต้องการของบุคคลที่จะประกอบอาชีพและมีรายได้เพื่อเลี้ยง ชีวิต

กูด (Good. 1973 : 645) ให้ความหมายว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง โปรแกรม การศึกษาที่มีระดับต่ำกว่าระดับวิทยาลัย เพื่อฝึกอบรมบุคคลออกไปประกอบอาชีพ หรือ เพื่อพัฒนา แรงงานฝีมือที่มีงานทำอยู่แล้วให้มีระดับสูงขึ้น

กอลลิงตัน (Gallington. 1978 : 22) ให้ความหมายว่า การศึกษาอาชีพหรือ อาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมประสบการณ์ในการทำงานให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความ สามารถและทักษะตามสาขาวิชาชีพของตน

จากความหมายของการอาชีวศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอาชีวศึกษา คือ การ ศึกษาวิชาชีพเพื่อผลิตกำลังคนที่มีทักษะความสามารถ ทักษะ และ ความรับผิดชอบที่ดี เพื่อออกไป ประกอบอาชีพตามความต้องการของสังคมและสภาพเศรษฐกิจของประเทศ

ความสำคัญของการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษามีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมาก เพราะตราบไคที่มนุษย์ยังมีชีวิต มนุษย์ต้องมีอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเอง ผู้ที่รู้จักเลือกอาชีพและ พัฒนาอาชีพที่ดี กอปรกับมีความขยันหมั่นเพียร มีความซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบต่ออนาคตซึ่ง ความสุขความเจริญแก่ตนเองและครอบครัว วิเวก ปางพิติพงศ์ (2525 : บทนำ) ได้แสดงทัศนะ ถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาได้ว่า หากประเทศปรารถนาที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและการ อุตสาหกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ปรารถนาที่จะเพิ่มผลผลิตในด้านต่าง ๆ ในอัตราที่เหมาะสมกับความต้องการทั้งภายในและภายนอกประเทศ สามารถแข่งขันได้ทั้งราคา และคุณภาพ ปรารถนาที่จะแก้ปัญหาการว่างงาน และปรารถนาจะให้เยาวชนมีอิสระเสรีในการ เลือกวิถีชีวิตของตนในการประกอบสัมมาอาชีพะ ตามความต้องการและความถนัดของตนแล้ว เรามีความจำเป็นที่จะต้องทำการปรับปรุงและขยายการอาชีวศึกษาของประเทศชนิดแข่งกับเวลา โดยรีบด่วนที่สุด

บรรจง ชูสกุลชาติ (2529 : 5) มีความเชื่อว่า การอาชีวศึกษา มีผลต่อหลักการ สำคัญ 3 ประการของการจัดการศึกษา คือ หลักการศึกษาเพื่ออาชีพ หลักการศึกษาเพื่อคุณภาพ และหลักการศึกษาเพื่อการประหยัด ให้ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม นั่นคือ การจัดการ

อาชีวศึกษาให้ครบวงจร โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนไปสู่การเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดทักษะมากกว่าการเรียนรู้ มุ่งการจัดการมากกว่าการเรียนรู้เพื่อจดจำ

สัมพันธ์ ทองสมัคร (2529 : 14 - 15) ให้ความเห็นว่า การอาชีวศึกษาเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าอย่างยิ่งที่จะสร้างพื้นฐานอาชีพ โดยการสร้างคนให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง ให้อุตสาหกรรมความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์เพื่อใช้ทรัพยากรของชาติอย่างประหยัด ถูกต้องและเหมาะสม รู้จักนำเทคโนโลยีไปใช้เพิ่มผลผลิตอย่างเต็มที่โดยพยายามสร้างคนเพื่อไปสร้างงานและสร้างงาน เพื่อสร้างเศรษฐกิจซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการสร้างชาติ

โร (Roe. 1966 : 33) ให้ความเห็นว่า อาชีพนั่นนอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้คำตอบแทนไปข้อปัจจัยต่าง ๆ มาบำบัดความต้องการทางร่างกายแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่สนองความต้องการทางจิตใจและความต้องการทางสังคมของบุคคลด้วย

จากทัศนะต่าง ๆ ที่ยกมาดังกล่าวแล้วแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ การอาชีวศึกษามีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาประเทศ เพราะการจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของบุคคลและสังคม

วิวัฒนาการของการจัดการอาชีวศึกษาในประเทศไทย

การเรียนรู้วิชาชีพเป็นกระบวนการที่มนุษย์รู้จักเรียนรู้จากธรรมชาติและถ่ายทอดกันมาในครอบครัวและสังคมเรื่อยมา การจัดการศึกษาวิชาชีพในประเทศไทยได้เริ่มมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยและวิวัฒนาการมาตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยสรุปเป็น 2 ระยะคือ

1. การจัดการอาชีวศึกษาก่อนการก่อตั้งกรมอาชีวศึกษา

การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาก่อนการก่อตั้งกรมอาชีวศึกษามีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นการศึกษาวิชาชีพโดยการถ่ายทอดกันภายในครอบครัว ลักษณะดังกล่าวได้สืบทอดมาจนกระทั่งสมัยอยุธยา การจัดการอาชีวศึกษาได้รับการพัฒนาและสนับสนุนมากขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งสรุปพอเป็นสังเขปได้ดังนี้

ปีพุทธศักราช 2414 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าให้ตั้งโรงเรียนหลวงขึ้นในพระบรมมหาราชวังเป็นครั้งแรก และโปรดให้ตั้งกรมศึกษาธิการขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2420

การจัดการอาชีวศึกษาที่เป็นระบบค่อนข้างแน่นอนปรากฏครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2441 หลังจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับจากประเทศยุโรป ซึ่งพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ ได้จัดทำโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 ขึ้นทูลเกล้า ในโครงการนี้ได้กำหนดการจัดการศึกษาพิเศษ คือ อาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จำเพาะสิ่ง หรือความรู้จำเพาะอย่าง หนึ่งมีความชำนาญ กล่าวคือ โครงการศึกษา พ.ศ. 2441 ได้เสนอให้มีการจัดตั้งโรงเรียนหรือวิทยาลัยพิเศษ เฉพาะวิชา และเฉพาะความรู้ที่ต้องการ เช่น โรงเรียนฝึกหัดครูอาจารย์ โรงเรียนกฎหมาย โรงเรียนการค้า และโรงเรียนวิชาเฉพาะอื่น ๆ (พิทักษ์ บุญคล้าย. 2534 : 18)

ก่อนหน้าที่จะมีโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 ได้มีโรงเรียนอยู่บ้างแล้ว เช่น โรงเรียนฝึกหัดครูอาจารย์ โรงเรียนฝึกหัดข้าราชการพลเรือน และโรงเรียนแพทย์ เป็นต้น ส่วนวิชาชีพหัตถกรรม กลีกรรมและการเรือน ได้เริ่มขึ้นในปีพุทธศักราช 2441 โดยพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ได้วางโครงการศึกษาเพื่อบำรุงทางเลี้ยงชีพของมหาชนขึ้น โดยจัดให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียนที่เรียกว่า โรงเรียนศิลปศาสตร์ศึกษาสถาน (Industrial School) และจำแนกวิชาชีพออกเป็น 3 จำพวก คือ

1. หัตถกรรม ได้แก่ การช่างต่าง ๆ เช่น ช่างไม้ ช่างเหล็ก ช่างปั้น ช่างเขียน ช่างสี และช่างตัดเสื้อ เป็นต้น
2. กลีกรรม ได้แก่ การเพาะปลูก เช่น ทำสวน ทำไร่ และการบำรุงพันธุ์พืช เป็นต้น
3. ศฤกกิจ ได้แก่ การสอนการเรือน เช่น การปั่นฝ้าย การทอผ้า การเย็บปัก ถักร้อย การทำอาหารและขนมต่าง ๆ เป็นต้น

โรงเรียนศิลปศาสตร์ศึกษาสถานมีหน้าที่ 3 ประการ คือ ฝึกหัดคนให้ชำนาญจัดการขายสิ่งของที่นักเรียนผลิต และทำบัญชี แบ่งหลักสูตรออกเป็น 2 ระดับ คือ ประโยค 1 และประโยค 2 เมื่อจบแล้วจึงต่อมัธยมศึกษาไทยเบื้องกลางในประโยค 3 หรือต่อโรงเรียนประถมศึกษาพิเศษ เพื่อการอาชีพเป็นการเฉพาะ โดยเปิดโรงเรียนประถมศึกษาพิเศษภาคภาษาอังกฤษขึ้นที่วัดสัมพันธวงศ์ ในปีพุทธศักราช 2443

ปีพุทธศักราช 2445 ได้ย้ายโรงเรียนพระภิกษุศึกษาพิเศษภาคภาษาอังกฤษมาตั้งที่ วัดตะเคียน (วัดมหาพฤฒาราม) ได้เปิดสอน วิชาเสมียนพนักงาน วิชาค้าขายและการบัญชี เพิ่มขึ้นอีกในปี พุทธศักราช 2452 และเปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น โรงเรียนพัฒนการวัดมหาพฤฒาราม ซึ่งถือได้ว่าเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย

ปีพุทธศักราช 2479 ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2475 แบ่งการศึกษาด้านอาชีวศึกษาออกเป็น 3 ระดับ คือ อาชีวศึกษาขั้นต้น รับผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีวศึกษาชั้นกลางรับจากผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 และอาชีวศึกษาขั้นสูง รับจากผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 (มานิตา อุซัน. 2528 : 82)

สรุปได้ว่าการจัดการอาชีวศึกษาของไทย เริ่มขึ้นตั้งแต่โครงการศึกษาชาติ พ.ศ. 2441 ซึ่งถือเป็นแผนการศึกษาชาติฉบับแรก และได้ขยายมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังปีพุทธศักราช 2480 การอาชีวศึกษาได้ขยายสู่ภูมิภาคอย่างกว้างขวาง

2. การจัดการอาชีวศึกษาหลังการก่อตั้งกรมอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษามีรูปแบบชัดเจนมากขึ้น เมื่อมีการสถาปนากกรม อาชีวศึกษาขึ้นเมื่อ วันที่ 19 สิงหาคม พุทธศักราช 2484 (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2528 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งพอสรุปวิวัฒนาการของการอาชีวศึกษาได้ดังนี้

นับตั้งแต่สถาปนากกรมอาชีวศึกษาขึ้นแล้ว การอาชีวศึกษามีความเจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ จนกระทั่งเกิดสงครามมหาเอเซียบูรพาขึ้น การอาชีวศึกษาได้รับความกระทบกระเทือนมากจนทำให้จำนวนนักเรียนและครูลดน้อยลงถึงกับสถานศึกษาบางแห่งต้องยุบเลิกไป

ภายหลังสงครามสงบรัฐบาลได้หันมาสนใจการอาชีวศึกษามากขึ้นในปี พ.ศ. 2491 ได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูอาชีวศึกษาขึ้น เพื่อผลิตครูสอนวิชาชีพสนองความต้องการของโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาชีพต่าง ๆ โดยเปิดสอน 2 ระดับ คือ ฝึกหัดครูประถมอาชีวศึกษา และฝึกหัดครูมัธยมอาชีวศึกษา ปัจจุบันโรงเรียนแห่งนี้ได้โอนไปสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2518

ปีพุทธศักราช 2495 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการในกรมอาชีวศึกษาออกเป็น 7 กอง คือ สำนักงานเลขานุการกรม กองโรงเรียนการช่าง กองโรงเรียนพาณิชย และอุตสาหกรรม กองโรงเรียนเกษตรกรรม กองวิทยาลัยเทคนิค กองส่งเสริม และกองออกแบบ

และก่อสร้างในปิ่นเอง ได้จัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพเพื่อผลิตช่างฝีมือระดับสูง และจัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคประจำภาคขึ้นทุกภาคโดยภาคเหนือจัดตั้งที่จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดตั้งที่จังหวัดนครราชสีมา และภาคใต้จัดตั้งที่จังหวัดสงขลา

ปีพุทธศักราช 2499 ได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาของชาติขึ้นใหม่เป็นระบบ 4 - 3 - 3 - 2 (ป.4 - ม.3 - ม.6 และเตรียมอุดมศึกษา) ทำให้การจัดการอาชีวศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงระดับและหลักสูตรใหม่ กล่าวคืออาชีวศึกษาขั้นต้นเปลี่ยนเป็น มัธยมศึกษาตอนต้น อาชีวศึกษาตอนกลางเปลี่ยนเป็น มัธยมศึกษาตอนปลาย และเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษาขั้นสูง เทียบเท่าเตรียมอุดมศึกษา รับช่วงจากผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 6

ปีพุทธศักราช 2500 ประชาชนได้หันมาสนใจการศึกษาด้านอาชีวศึกษามากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมอาชีวศึกษาจึงได้จัดตั้งโรงเรียนพณิชยการธนบุรี ที่อำเภอภาษีเจริญ โรงเรียนวัดพระเชตุพนตั้งตรงจิตรวิทยาลัย โดยเช่าอาคารสถานที่จากวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม โรงเรียนทั้งสองแห่งนี้เปิดสอนสาขาวิชาพณิชยการ และในปีเดียวกันนี้ได้จัดตั้งโรงเรียนช่างกลลพบุรี ที่จังหวัดลพบุรีด้วย

ปีพุทธศักราช 2501 กรมอาชีวศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากองค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส.ป.อ) หรือ South East Asian Treaty Organization (SEATO) ในการปรับปรุงโรงเรียนช่างไม้เป็นโรงเรียนการช่าง 18 โรงเรียน โดยได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยฮาวาย มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ตามโครงการฝึกช่างฝีมือขององค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจัดให้มีการอบรมครูผู้สอนวิชาช่างก่อสร้าง ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทย์ ช่างเชื่อมโลหะ และช่างกลโรงงาน

ปีพุทธศักราช 2502 กระทรวงศึกษาธิการให้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนช่างไม้เป็นโรงเรียนการช่างหมดทุกโรงเรียน ในปีนี้ได้จัดตั้งโรงเรียนเทคนิคพระนครเหนือ โดยความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ซึ่งต่อมาโรงเรียนแห่งนี้ได้โอนไปรวมเป็นวิทยาเขตหนึ่งของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ในปีเดียวกันกรมอาชีวศึกษาได้จัดตั้ง

โรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี เพื่อจัดสอนวิชาชีพพระยาล้านนันทน์เป็นแห่งแรก และได้จัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างพระนคร โรงเรียนสารพัดช่างสี่พระยา โรงเรียนสารพัดช่างนครหลวง ในปีพุทธศักราช 2504 2514 และ 2515 ตามลำดับ

ปีพุทธศักราช 2503 รัฐบาลได้ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติใหม่ เป็นแผนการศึกษาเพื่อความต้องการกำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และได้มีการตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติขึ้น แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้อาศัยเค้าโครงจากแผนการศึกษาฉบับ พ.ศ. 2494 โดยเน้นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและแผนการปกครองประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่นี้จัดระบบการศึกษาเป็นระบบ 7 - 3 - 2 สำหรับสายสามัญ และเป็นระบบ 7 - 3 - 3 สำหรับสายอาชีพ ได้แยกการศึกษาออกเป็น 2 สาย ในระบบคูขนานสายสามัญคือ มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี มีทั้งแผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป สายอาชีพหรืออาชีวศึกษามี 4 ระดับ คือ มัธยมศึกษาตอนต้น สายอาชีพ 3 ปี มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ 3 ปี และระดับอุดมศึกษา (ปวส.) ทุกระดับสามารถศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในระดับสูงขึ้นได้ นอกจากนี้ยังมีหลักสูตรวิชาชีพพระยาล้านนันทน์ที่จบในตัวเอง เช่น หลักสูตร 1 ปี หลักสูตร 2 ปี หลักสูตร 3 ปี โดยมุ่งออกสู่การประกอบอาชีพโดยตรง

ปีพุทธศักราช 2504 ได้จัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรรมขึ้น 8 แห่ง คือ โรงเรียนเกษตรกรรมสงเคราะห์ ที่นิคมสร้างตนเอง จังหวัดลพบุรี เป็นหลักสูตรที่ใช้ระยะเวลาศึกษา 3 ปี นักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาแล้ว ทางราชการจะมอบที่ดินให้คนละ 25 ไร่ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป และโรงเรียนเกษตรกรรมแผนใหม่ ที่จังหวัดอุดรธานีเปิดสอนหลักสูตรพระยาล้านนันทน์ ไม่จำกัดพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือแนะนำทางวิชาการแก่ผู้ประกอบอาชีพเกษตร ในปีเดียวกันนี้กรมอาชีวศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในการก่อตั้งวิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น

ในพุทธศักราช 2506 ได้ยกฐานะโรงเรียนส่งเสริมอาชีพก่อสร้างเป็นวิทยาลัยวิชาการก่อสร้าง รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5) แผนกวิทยาศาสตร์เข้าศึกษาต่อ เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาศึกษา 3 ปี

ในปีพุทธศักราช 2509 กรมอาชีวศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากองค์การยูนิเซฟ เพื่อปรับปรุงโรงเรียนการช่างสตรีในด้านหลักสูตร การเรียนการสอนตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ มี

โรงเรียนที่ได้รับการปรับปรุงตามโครงการช่วยเหลือนี้รวม 35 โรงเรียน และในปีเดียวกันนี้ได้มีการรวมโรงเรียนการช่างสตรีในส่วนภูมิภาคเข้ากับโรงเรียนการช่างอีก 6 โรงเรียน

ปีพุทธศักราช 2510 - 2513 กรมอาชีวศึกษาได้มีการปรับปรุงการบริหารโดยการยุบรวมโรงเรียนการช่างสตรี เข้าไว้ด้วยกันกับโรงเรียนการช่างหลายแห่ง โดยเฉพาะโรงเรียนที่ตั้งขึ้นอยู่ในส่วนภูมิภาค

ปีพุทธศักราช 2512 กรมอาชีวศึกษาได้รับความช่วยเหลือจากประเทศออสเตรเลีย ในการจัดตั้งโรงเรียนเทคนิคสัทธิบ จังหวัดชลบุรี และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศรวมโรงเรียนการช่างสตรีปทุมธานีกับโรงเรียนการช่างปทุมธานี เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2512 สถานศึกษาหลายแห่งได้พัฒนาให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ได้เปิดสอนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และได้รับการพิจารณาฐานะจากโรงเรียนขึ้นเป็นวิทยาลัย มีวิทยาลัยพลศึกษาพระนคร เป็นแห่งแรกและวิทยาลัยอื่น ๆ อีกทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ปีพุทธศักราช 2514 ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าขึ้น และให้แยกวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคพระนครเหนือ วิทยาลัยโทรคมนาคม และวิทยาลัยวิชาการก่อสร้าง ออกจากกรมอาชีวศึกษา ไปจัดตั้งเป็นวิทยาเขตของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีและในปีนี้ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนการช่างที่ได้รับการปรับปรุงในโครงการพัฒนาอาชีวศึกษาเป็นโรงเรียนเทคนิคทั้งหมด

ปีพุทธศักราช 2516 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเปลี่ยนชื่อโรงเรียนการช่างสตรีทั้งหมดเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษา

ปีพุทธศักราช 2518 ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ให้แยกสถานศึกษา 28 แห่ง จากกรมอาชีวศึกษาไปตั้งเป็นวิทยาเขตของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา อนุมัติให้เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โอนศูนย์ฝึกต่อเรือหนองคาย จากการพลังงานแห่งชาติ มาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แล้วเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนอุตสาหกรรมต่อเรือหนองคาย ให้สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในปีนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 เป็นหลักสูตรที่ใช้ระยะเวลาศึกษา 2 ปี จัดให้

เรียนตามโปรแกรมวิชาชีพเกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ช่างอุตสาหกรรม และศิลป
หัตถกรรมเป็นการเรียนในระบบหน่วยกิต สถานศึกษาทุกแห่งจัดการวัดผลการศึกษาด้วยตนเอง
นักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสิทธิ์สมัครเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้ ส่วนมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 เริ่มให้เปลี่ยนเป็นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จัดการเรียนในระบบหน่วยกิต
เช่นเดียวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปีพุทธศักราช 2519 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศรวมโรงเรียนอาชีวศึกษา
นราธิวาสเข้ากับโรงเรียนการช่างนราธิวาส และโรงเรียนอาชีวศึกษาชุมพร รวมเข้ากับ
โรงเรียนการช่างชุมพร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2519 และแต่งตั้งวันที่ 1 ตุลาคม 2519
กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศรวมสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาประเภทโรงเรียนเทคนิค
โรงเรียนการช่าง และโรงเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งอยู่ในจังหวัดเดียวกันเพื่อจัดตั้งเป็นวิทยาลัย
อาชีวศึกษา รวม 31 แห่ง สังกัดกองวิทยาลัย และแต่ละวิทยาลัยได้แยกออกเป็นวิทยาเขต
ตามจำนวนสถานศึกษาที่มีอยู่

ปีพุทธศักราช 2520 กรมอาชีวศึกษาเห็นว่าหลักสูตรปีพุทธศักราช 2518 ซึ่งเป็นการ
ยกระดับให้ผู้เรียนมีความรู้วิชาสามัญสูงขึ้นก็จริง แต่อาจจะขาดทักษะทางวิชาชีพไม่อาจจะ
ออกไปประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง กรมอาชีวศึกษาจึงได้ จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2520 เป็นหลักสูตรระยะเวลาศึกษา 1 ปี ต่อจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2518 (ซึ่งมีลักษณะเป็น Prevocational) เพราะการศึกษาวិชาชีพนั้นอย่างน้อย
ควรจะต้องใช้เวลาศึกษาถึง 3 ปี จึงจะพอมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะทำงานได้

ปีพุทธศักราช 2522 ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)
เป็นหลักสูตรระยะเวลาศึกษา 2 ปี ซึ่งรับผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือจบชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6

ปีพุทธศักราช 2524 ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งเป็น
หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งรับผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) เข้าศึกษาต่อเป็นระยะเวลา
3 ปี

ปีพุทธศักราช 2527 ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
เป็นหลักสูตรระยะเวลาศึกษา 2 ปี ซึ่งรับผู้ที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ปีพุทธศักราช 2530 ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยปรับปรุงจากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524.

นโยบายการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ

กรมอาชีวศึกษารับนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาจากรัฐบาลตั้งแต่ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 โดยมุ่งสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจให้เจริญขึ้น ชักจูงให้ประชาชนสนใจที่จะศึกษาด้านบริหารธุรกิจหรือพัฒนาศักยภาพเพื่อประกอบอาชีพทางธุรกิจการค้าขาย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 กรมอาชีวศึกษามุ่งขยายการผลิตนักศึกษาด้านบริหารธุรกิจและปรับปรุงการเรียนการสอนอาคารสถานที่ให้มีคุณภาพมากขึ้น ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 กรมอาชีวศึกษาได้วางนโยบายในการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจโดยมุ่งจัดการศึกษาในระดับกลางหรือแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ให้มากขึ้นโดยลดจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และจะเลิกจัดต่อไปในอนาคต ปรับปรุงสถานศึกษาทั้งด้านคุณภาพการเรียนการสอน อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ โรงฝึกงาน เสนอโครงการพัฒนาที่จะนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่การศึกษาด้านบริหารธุรกิจ เช่น การอบรม การประชุมสัมมนา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการแก้ปัญหาการว่างงาน ตลอดจนการร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 กรมอาชีวศึกษาได้วางแผนการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจโดยยึดหลักการสำคัญ ของแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2520 จัดการศึกษาในลักษณะวิชาชีพเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม จึงเน้นการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และหลักการปฏิรูปการศึกษาเพื่อมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพและประกอบอาชีพได้ โดยเฉพาะด้านบริหารธุรกิจ ได้ปรับปรุง พัฒนา และขยายออกสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงหลังจากนั้นกรมอาชีวศึกษาได้มุ่งปรับปรุงและพัฒนาเรื่อยมา ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มุ่งผลิตนักศึกษาในลักษณะที่ครบวงจร คือคิดได้ ทำได้ จำหน่ายได้ บริการและจัดการได้

ระดับการศึกษาของการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษา (Vocational Education) เป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน การจัดกระบวนการเรียนการสอน มุ่งฝึกทักษะและการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและทักษะที่ได้รับเป็นตัวกำหนดระดับของการอาชีวศึกษาหรือการอาชีวศึกษาเป็น 5 ระดับ คือ

1. ระดับแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Worker)
2. ระดับช่างกึ่งฝีมือ (Semi-skilled Worker)
3. ระดับช่างฝีมือ (Skilled Worker)
4. ระดับช่างเทคนิค (Technician)
5. ระดับวิศวกรหรือนักเทคโนโลยี (Engineer/Technologist)

กรมอาชีวศึกษาดำเนินการผลิตกำลังคน 4 ระดับได้แก่ ระดับช่างกึ่งฝีมือ โดยเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นในวิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยสารพัดช่าง ระดับช่างฝีมือ ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับช่างเทคนิค ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ระดับวิศวกรหรือนักเทคโนโลยี ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรเทคนิคชั้นสูง (บุญเทียม เจริญยิ่ง, 2534 : 2)

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการอาชีวศึกษา

ปัจจุบันการจัดการอาชีวศึกษาในระบบโรงเรียน มีหน่วยงานทั้งของภาครัฐบาลและเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดการ ดังนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ กรมอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
2. ทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเอกชน เป็นต้น

การจัดการอาชีวศึกษาในระบบโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่ในวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา แบ่งการศึกษออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มศ.3) หรือเทียบเท่า เข้าเรียน 3 ปี
2. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เข้าเรียน 2 ปี
3. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (ม.6, มศ.5) หรือเทียบเท่า เข้าเรียน 2 ปี

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การผลิตกำลังคนระดับกลางประเภทอาชีวศึกษาที่จะให้มีคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจ กุศลสาธารณะ และการประกอบอาชีพอิสระ ให้ได้ผลอย่างแท้จริง สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นส่วนหนึ่งที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ สิ่งหนึ่งที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึงเป็นประการสำคัญก็คือ การบริหารงานหลักสูตร

นางสาว วราณันต์ ธีระกุล

การบริหารงานหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วัตถุประสงค์สำคัญในการบริหารสถานศึกษาก็คืองานวิชาการ จุดประสงค์ของการบริหารงานวิชาการก็คือการทำให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และพัฒนาอยู่เสมอ ดังที่ ภิญญู สาร (2526 : 252) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ และเอกชัย กี่สุบพันธ์ (2527 : 7) มีความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดเพื่อส่งเสริม พัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการจะบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรของผู้บริหาร เพราะหลักสูตรเป็นผลโดยตรง ต่อการที่จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารหลักสูตรอย่างมีระบบและพึงระลึกเสมอว่า หัวใจของสถานศึกษา คือ การบริหารหลักสูตร

ขอบข่ายของการบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรมีขอบข่ายที่ค่อนข้างจะกว้าง เพราะการบริหารหลักสูตรคือการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรก็มีได้มีเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา แต่รวมไปถึงครูผู้สอน นักศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2528 : 40) กำหนดขอบข่ายของงานหลักสูตรไว้ว่า งานหลักสูตรหมายถึง งานจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกลุ่มนักเรียน นักศึกษา การจัดตารางสอน การกำหนดแบบเรียน การนิเทศ การวัดผล และการพัฒนาบุคลากรประจำการ

ระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พุทธศักราช 2529 สรุปขอบข่ายของการบริหารหลักสูตรไว้ 6 ลักษณะงาน คือ

1. คณะวิชาแบ่งออกเป็นแผนกวิชา
2. งานหลักสูตรพิเศษ
3. งานหลักสูตรและการสอน
4. งานสื่อการเรียนการสอน
5. งานวัดผลและประเมินผล
6. งานห้องสมุด

✓ ธงชัย สุวัฒน์เมรินทร์ (2529 : 1) ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารหลักสูตรไว้ว่า การบริหารหลักสูตรควรประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้างและหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ระบบการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ และการประเมินผลทางวิชาการ ✓

ประมวลจากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น สรุปขอบข่ายของการบริหารหลักสูตรได้

4 ด้านคือ

1. หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน
4. การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร

ในการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนมากเพราะหลักสูตรจะเป็นสิ่งกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาในการที่จะให้ความรู้ถ่ายทอดวัฒนธรรม การเสริมสร้างทักษะ การปลูกฝังเจตคติค่านิยม และการเสริมสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาไปพร้อม ๆ กันในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของตนและสังคม ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 152 - 153) เสนอความเห็นว่ หลักสูตรหมายถึง การจัดประสบการณ์ในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านความรู้ความสามารถ ทักษะและค่านิยมตามความต้องการของสังคม

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1959 : 4) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง บรรดาความพยายามทั้งหมดของโรงเรียนในการที่จะก่อให้เกิดผลของการเรียนที่โรงเรียนพึงปรารถนาทั้งในสถานการณ์ภายในและภายนอกโรงเรียน

กู๊ด (Good. 1973 : 157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการคือ ประการแรก หลักสูตรคือ เนื้อหาที่จัดไว้เป็นระบบ ประการที่สอง หลักสูตร คือเค้าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือประสบการณ์เฉพาะที่เป็นหน้าที่ที่สถานศึกษาจะต้องจัดขึ้นให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เรียนรู้จนจบชั้นหรือได้รับประกาศนียบัตรจนสามารถเรียนต่อในสายอาชีพต่อไป และประการสุดท้าย หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภายใต้การแนะนำของสถานศึกษาหรือวิทยาลัย

ความหมายของหลักสูตรอาจแตกต่างกันออกไปตามระดับของการศึกษา เพราะขอบเขตและหน้าที่ของการจัดการศึกษาแต่ละระดับนั้นแตกต่างกัน เวย์เซย์ (Veysey. 1973 : 3) ได้กล่าวถึง ความหมายของหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาว่า หมายถึง ตัวเนื้อหารายวิชาต่าง ๆ ตลอดจนกิจกรรมที่สัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกับรายวิชานั้น ๆ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาและการฝึกเพื่ออาชีพถือว่าเป็นการจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะในการเข้าสู่อาชีพ ก้าวหน้าในอาชีพและรู้จักการปรับตัวให้ทันกาล แม้ว่าการอาชีวศึกษาจะรวมอยู่ในกรอบใหญ่ของระบบการศึกษา แต่หลักสูตรการอาชีว

ศึกษาก็มี ลักษณะแตกต่างไปจากการศึกษาด้านอื่นบ้าง ซึ่ง สมชอบ ไชยเวช (2527 : 43) กล่าวว่าหลักสูตรอาชีวศึกษาจะต้องเน้นความต้องการ 3 ลักษณะด้วยกัน คือความต้องการกำลังคนของสังคม ความต้องการในอาชีพของบุคคล และความต้องการของภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ส่วน ชนะ กลีภาร์ (2528 : 1) ให้ความเห็นว่า ลักษณะพื้นฐานหลักสูตรอาชีวศึกษา ควรจะมีนโยบายหลักการ จุดหมาย เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา ความสัมพันธ์กับชุมชนความร่วมมือของรัฐ หน้าที่ความรับผิดชอบ การสนับสนุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ความหมายของหลักสูตร ดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักสูตร คือสิ่งที่กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนหรือการจัดประสบการณ์ทางการศึกษา เข้าไว้ด้วยกันทั้งหมด เพื่อเป็นรากฐานของกระบวนการเรียนการสอนซึ่งนักเรียนนักศึกษาต้องได้รับภายใต้การดำเนินงานของสถานศึกษา โดยที่ประสบการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้จะมียู่ในหรือนอกสถานศึกษาก็ได้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

การจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นการจัดการศึกษา ต่อจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีระยะเวลาเรียน 2 ปี เป็นหลักสูตรซึ่งจบในตัวเองโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพเฉพาะด้าน สามารถปฏิบัติงานและประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริงตามความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล (กรมอาชีวศึกษา. 2527 : 5) กรมอาชีวศึกษาได้จัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงรวม 5 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

ลักษณะโครงสร้างของหลักสูตรประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

หลักสูตรประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ มีประสบการณ์ และมีเจตคติต่อวิชาชีพ ตลอดจนการพัฒนาทางด้านวินัยในการทำงานธุรกิจ มีความรับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานในระดับเทคนิคหรือนักวิชาการได้แบ่งสาขาวิชาตามความถนัดของผู้เรียนเป็น 6 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี

สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาธุรกิจบริการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และสาขาวิชาธุรกิจการค้าต่างประเทศ ซึ่งในแต่ละสาขาวิชามีโครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วย 4 หมวดวิชา คือ

1. หมวดวิชาพื้นฐานธุรกิจ หมายถึง วิชาชีพทั่วไปที่ผู้ประกอบอาชีพบริหารธุรกิจจะต้องเรียนรู้
2. หมวดวิชาสัมพันธ์ธุรกิจ หมายถึง วิชาที่นักศึกษาจะต้องมีความรู้เพื่อนำไปใช้ในการเรียนวิชาชีพเฉพาะสาขา
3. หมวดวิชาบริหารธุรกิจ หมายถึง วิชาชีพเฉพาะสาขาอาชีพ
4. หมวดวิชาเลือก หมายถึง วิชาที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนตามความถนัด เพื่อเสริมความรู้ในการประกอบอาชีพ

การนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงไปใช้

หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายได้เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา โบแชมป์ (Beauchamp. 1975 : 164) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า หมายถึง การนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติโดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุด คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนในทัศนะของ จันตรา (Chandra. 1977 : 10) เห็นว่าการนำหลักสูตรไปใช้ คือ การทดลองใช้เนื้อหาวิชา วิธีสอน เทคนิคในการประเมินผล การใช้อุปกรณ์การสอน แบบเรียนและทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน สำหรับความเห็นของ สุมิตร คุณานุกร (2523 : 130-132) เห็นว่า กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้มี 3 ประการ ได้แก่ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนและการสอน

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน หมายถึง การตีความหมายและการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรไว้ก่อนทำการสอน รายละเอียดเหล่านี้จะออกมาในรูปเอกสารหลักสูตรที่เรียกว่า แผนการสอน นั้นเอง

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียนซึ่งมีส่วนที่จะส่งเสริม หรือ สกัดกั้นการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้เป็นอย่างดี ปัจจัยและ สถานการณ์เหล่านี้ได้แก่ สถานที่สอน วัสดุงาน สื่อการเรียน บริการห้องสมุด การจัดแผน การเรียน และการจัดครูเข้าสอน เป็นต้น ซึ่ง พงษ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสถ (2517 : 90 - 91) ให้ความเห็นว่าในการจัดอาชีวศึกษา องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งเพื่อให้การเรียนการสอน บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร คือ เครื่องมือเครื่องจักร ต้องจัดให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักสูตร เพราะมีความสำคัญต่อการรักษาคุณภาพของการอาชีวศึกษา และยังให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับห้องปฏิบัติ สำนักรงาน หรือโรงฝึกงานไว้ว่าจะต้องมีสภาพดี สามารถสร้างสิ่งแวดล้อมในการฝึกงาน ให้ใกล้เคียงกับงานมาตรฐานให้มากที่สุด เพื่อเตรียมบุคคลให้มีความสามารถที่จะออกไปทำงาน ในสถานประกอบการที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การสอนของครู เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด ครูเป็นตัวจักรที่สำคัญในการนำหลักสูตร ไปใช้ หลักสูตรจะดีได้ต้องอาศัยการสอนที่ดีประกอบด้วย ซึ่งเรื่องนี้ ชูใจ ศรีรัตน์ (2517 : 74) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสอนวิชาชีพไว้ว่า ครูที่สอนวิชาชีพจะต้องมีความรู้เรื่องวิชาชีพนั้น ๆ และมีความสามารถใกล้เคียงกับผู้ที่กำลังประกอบอาชีพนั้น ๆ อยู่ในตลาดแรงงาน / ซึ่งตรงกับ ความคิดเห็นของไพฑูริย์ หังสพฤกษ์ (2528 : 32) ที่ว่า ครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ครูช่างที่ สอนในระดับวิทยาลัยจำเป็นต้องเก่งปฏิบัติ จึงสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักศึกษาได้

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 133) ให้ความเห็นว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็น แนวทางที่จะนำตัวหลักสูตรซึ่งเปรียบเทียบกับเสมือนภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ในการปฏิบัติจะให้ ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพนั้น บุคคลที่สำคัญยิ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จะต้องศึกษาเข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้รู้จักขยายหลักสูตรมาสู่ชั้นเรียนอย่างมีระบบ

กรมวิชาการ (2521 : 61 - 67) กำหนดไว้ว่า การใช้หลักสูตรมีข้อที่ต้องพิจารณา 8 ข้อ คือ

1. ความหมายของ "หลักสูตร" ครอบคลุมเนื้อหาสาระดังนี้ความหมายของหลักสูตร แผนการศึกษาชาติ และองค์ประกอบของหลักสูตร

2. การใช้หลักสูตร ต้องยึดองค์ประกอบของหลักสูตร เป็นหลัก

3. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา ผู้สอนต้องดำเนินการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามกำหนดไว้ในจุดประสงค์ และสามารถพัฒนาความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

4. การใช้หลักสูตร มิได้จำกัดว่าความรู้และประสบการณ์นั้นจะต้องอยู่แค่ในห้องเรียนเท่านั้น

5. ความสำเร็จของการใช้หลักสูตรขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนของครู

6. การประเมินผลเป็นระยะ ๆ จะช่วยแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เป็นพื้นฐานต่อเนื่องอย่างมั่นคงและถูกต้อง

7. ผู้บริหารต้องหาวิธีการให้ครูสนใจนักเรียนมากขึ้น

8. การจัดการเรียนการสอน การจัดการแผนการเรียน การใช้แหล่งวิชาการสถานประกอบการอิสระ หรือการฝึกหัดอาชีพกับผู้ประกอบการ

หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร เป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 184 - 191) กล่าวว่า แม้ว่าหลักสูตรจะพัฒนาขึ้นมาอย่างดีเลิศเพียงใด ถ้าขาดการวางแผนการใช้หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรแล้ว ก็ยากที่จะดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. การวางแผนเพื่อใช้หลักสูตร
2. การเตรียมจัดอบรมครูในการใช้หลักสูตร
3. การจัดครูเข้าสอน
4. การจัดตารางสอน
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรให้กับผู้ประกอบการ
7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่
8. การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร

สรุป หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง แนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ โครงสร้างแบบขอบข่ายเนื้อหาของหลักสูตรการวางแผน การนำหลักสูตรไปใช้ตามแผน การจัดครูเข้าสอนตลอดจนการประเมินผลและการติดตามผล การใช้หลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของการนำหลักสูตรไปใช้หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลตรงตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดประสบการณ์ทั้งหลายให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม สมิตร์ คุณานุกร (2523 : 137) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาการไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ แนวทางการจัดกิจกรรมหรือการสอน ย่อมแตกต่างกันตามสภาพและลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา ผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอน และอุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม ธงชัย สุวัฒน์เมรินทร์ (2529 : 6 - 7) ให้ความเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งนั้น จำเป็นต้องเริ่มจากการพิจารณาถึง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแผนการสอนว่ามีจุดมุ่งหมายหรือมีจุดประสงค์ที่สำคัญอย่างไร ผู้สอนในฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนควรจะ ได้พิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดความรู้หรือประสบการณ์ และสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์นั้น ๆ ได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดทั้งเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายมากที่สุด

บรรจง ชูสกุลชาติ (2528 : 10) ได้กล่าวถึงทิศทางของกระบวนการสอนในการ ให้การศึกษาเพื่ออาชีพว่า ให้ครู - อาจารย์ ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจาก การเรียนรู้อย่างเดียวนมาเป็น การเรียนรู้ด้วยการกระทำจนเกิดทักษะและกิจนิสัยที่มั่นคง ปรับ การเรียนการสอนจากการจดจำตามตำรา มาเป็นการเรียนการจัดการ มุ่งการเรียนการสอนให้มี ทักษะในการสร้างการผลิต ตลอดจนการให้บริการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2526 : 2) ได้เน้นถึงเป้าหมายในการสอนอาชีวศึกษาเพื่อที่จะ ให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการไว้ 2 ประการคือ

1. มุ่งให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดีและเป็นที่พึงพอใจ
 2. มุ่งให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงทักษะการทำงานของตนเองให้ดีขึ้นระหว่างปฏิบัติงาน
- ดังนั้น ผู้เรียนควรมีโอกาสฝึกปฏิบัติให้ใกล้เคียงกับสภาพเป็นจริงในโลกของการทำงาน

ให้มากที่สุด โดยให้ได้รับการฝึกหัดงานที่เพียงพอและถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สนั่น สุมิตร (2528 : 22 - 23) ที่ว่า การจัดการอาชีวศึกษาจะต้องให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกงานได้ใช้เครื่องมือสำหรับฝึกงานอย่างแท้จริงเพราะเทคโนโลยีต่าง ๆ ในโลกปัจจุบันได้ก้าวหน้าขึ้นอีกมาก การผลิตคนจึงต้องเน้นหนักในเรื่องของคุณภาพและวินัยในการทำงาน นอกจากนี้ สมาน แสงมะลิ (2529 : 16) ให้ความสำคัญของการฝึกอาชีพของสถานศึกษาว่าควรเน้นใน 3 เรื่อง คือ นิสัยและคุณธรรม มนุษย์สัมพันธ์ และทักษะด้านวิชาชีพ อีกทั้งยังได้เสนอแนะว่า การพัฒนาการศึกษาวชิชาชนจะต้องคำนึงถึงถึงด้วยว่าสามารถฝึกอบรมโดยมีระบบฝึกงานเช่นเดียวกันกับภาคเอกชนได้หรือไม่ หรือเข้าฝึกงานในระบบที่เรียกว่า โรงเรียน - โรงงาน เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานที่เป็นอยู่จริง ด้วยวิธีดังกล่าวจะทำให้ นักศึกษามีความรู้ความสามารถตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น

มานิดา อุชชิน (2525 : 1) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครูวิชาชีพไว้ดังนี้

1. ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพสามารถปฏิบัติงานของกิจกรรมการสอนได้
2. ครูต้องใช้วิธีการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือเกิดการเรียนรู้ เกิดประสบการณ์ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. ครูต้องสอนแต่สิ่งจำเป็นตามลำดับของการจัดสภาพการณ์ในการสอนที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการสอน หรือโครงการสอนไว้เป็นอย่างดี
4. ครูต้องรู้จักใช้กลวิธีที่จะเร้าให้ผู้เรียนสนใจเรียน โดยสร้างสภาพการสอนทั้งภายนอกและภายในให้สอดคล้องกันเพื่อให้เด็กเกิดความรู้หรือทักษะวิชาชีพนั้น ๆ

การสอนวิชาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2527 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ นั้น เนื้อหาวิชาประกอบไปด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติหลักการ

ของอาชีวศึกษาอยู่กับการปฏิบัติได้จริง มิใช่มีความรู้ในทางทฤษฎีเท่านั้น ซึ่ง สวาสดี ไชยคุณา (2528 : 28 - 29) ให้ทัศนะว่า หลักการสอนวิชาชีพก็คือ การเรียนวิชาสามัญเป็นพื้นฐาน แล้วเน้นหนักด้านวิชาชีพ หล่อหลอมให้นักเรียนเข้าใจในการประกอบอาชีพ เน้นในเรื่องการฝึกหัด ทำด้วยมือ มีการฝึกงานในโรงงานหรือโรงฝึกงาน เพื่อปรับนิสัยใจคอพื้นฐานความรู้สึของผู้เรียน ให้คุ้นเคยกับสภาพที่ต้องไปอยู่ในสถานประกอบการจริง

บุณยศักดิ์ ใจจงกิจ (2523 : 1) ให้ความเห็นว่า ในการสอนวิชาชีพจะสอนเน้นหนัก แต่ทางทฤษฎีอย่างเดียวหาได้ไม่ ทางที่ถูกต้องการเรียนการสอนที่ดี ควรจะได้มีอุปกรณ์ช่วยสอน ที่ดีและมีประสิทธิภาพไว้ใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้นการจัดอุปกรณ์การเรียน การสอนจำเป็นต้องใช้การศึกษาวิจัย โดยการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษาสมัยใหม่เข้าช่วย จัดตั้งเป็นศูนย์หรือหน่วยงานผลิตอุปกรณ์การสอนขึ้นมาใช้ และควรใช้อุปกรณ์ราคาถูกลงภายใน ประเทศ เพื่อช่วยแก้ปัญหาของครูผู้สอนเกี่ยวกับความขาดแคลนอุปกรณ์เนื่องจากงบประมาณ ไม่เพียงพอ

สุธีระ ทานตวนิช (2525 : 73) เห็นว่าการเรียนการสอนจะสมบูรณ์ตามหลักสูตร ได้มากยิ่งขึ้น ถ้าผู้สอนได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ผู้เรียน สร้างประสบการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข รู้จักแก้ปัญหาของสังคมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ได้ อย่างเหมาะสม

เสาวณีย์ ลีขาบัตติ (2528 : 1 - 7) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนว่า บุคคลแต่ละคนมีลักษณะแตกต่างกันในเรื่องภูมิหลัง ประสบการณ์ ลักษณะนิสัย และรูปแบบของการ เรียนรู้ ฉะนั้นในเรื่องการเรียนรูจึงควรให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความก้าวหน้าไปตามความสามารถ ของตน กิจกรรมที่เสริมให้การเรียนมีประสิทธิภาพได้ส่วนหนึ่ง คือ การจัดหน่วยการเรียนการสอน สำเร็จรูป หรือ โมดูล เพราะโมดูลการเรียนการสอน มุ่งให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง ซึ่ง ในโมดูลหนึ่ง ๆ จะมีความสมบูรณ์ในตัวของมันเอง ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าจากที่อื่นอีก หน่วยการเรียนการสอนแต่ละหน่วย จะมีคำแนะนำ จุดมุ่งหมาย การทดสอบก่อนเรียน กิจกรรม การเรียน (จะมีสื่อพร้อมและมีให้เลือกหลายทาง) และการทดสอบหลังเรียน การจัดวัสดุไว้ พร้อมแต่ละโมดูลนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสะดวกในการเรียนและช่วยให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตาม จุดมุ่งหมาย

พนัส หันนาคินทร์ (2523 : 151) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า กิจกรรมที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพนอกเหนือจากการสอนปกติ คือ การสอนซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่เรียนช้า และการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ห้องสมุดอย่างเต็มที่เพื่อเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาการศึกษาของตนเองอยู่เสมอ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาการ จึงประกอบไปด้วยการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดให้มีและใช้สื่อการเรียน การเรียนการสอนแบบโมดูล การฝึกงาน รวมทั้งการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในห้องเรียน

การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการ การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เพราะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล การนิเทศการศึกษาเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่างกัน อีกประการหนึ่ง การศึกษาได้ขยายตัวไปอย่างมาก สภาพของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จำเป็นที่จะต้องให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัย มีการพัฒนาสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดทางการศึกษาได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ภิญโญ สาร (2529 : 274) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาคือ ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาในการแนะนำครูและผู้อื่นที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวกับการศึกษา ให้รู้วิธีปรับปรุงการสอนหรือให้การศึกษา

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2528 : 1) ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง ความพยายามที่ช่วยให้การเรียนการสอนพัฒนาไปในแนวทางที่ดีไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญการสอน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร หัวหน้าสายวิชาก็ตาม

ชาญชัย อาจันสมาจาร (2525 : 5) ให้คำจำกัดความของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาคือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขาและสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

จากความหมายที่นักการศึกษากล่าวมา สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกชนิดของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในการให้คำแนะนำการขึ้นต่อกิจกรรมของครูในลักษณะที่เป็นกันเอง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งหมดให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่เหมาะสม

บริกส์ และจัสต์แมน (Briggs and Justman. 1952 : 406) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ 4 ประการคือ

1. เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพ และเพื่อเป็นผู้นำในอาชีพ
2. เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือความเจริญของงานทางวิชาการของครู
3. เพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น
4. เพื่อส่งเสริมและแนะนำให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

หากจะพิจารณาถึงขอบข่ายของการนิเทศการศึกษาแล้ว ชารี มณีศรี (2525 : 176) สรุปไว้กว้าง ๆ เช่น หลักสูตร อุปกรณ์การสอน ความสามารถในการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหาระหว่างงาน การส่งเสริมให้บุคลากรมีพัฒนาการและความก้าวหน้าในงานอาชีพ

เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินการร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา สังค์ อุทรานันท์ (2528 : 3) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของการนิเทศการศึกษาที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้คือ

1. พัฒนาคนให้มีคุณภาพสูงขึ้น
2. พัฒนางานให้มีปัญหาเกิดขึ้นจากการทำงานน้อยที่สุดและให้ได้ผลงานมีคุณภาพ

สูงขึ้น

3. สร้างซึ่งประสานสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน
4. สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้ปฏิบัติงานให้สำเร็จ

ลุล่วงไปแล้ว

สมาน รังสิโยภักษ์ (2520 : 72) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการสอนว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานให้ดีขึ้น และบุญเทียม เจริญยิ่ง (2528 : 82 - 85) มีความเห็นสอดคล้อง

เช่นเดียวกันว่า การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา มีความจำเป็นและ มีความสำคัญมากในการที่จะแก้ปัญหาเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลผลิตคือทรัพยากรมนุษย์ที่มี

คุณภาพ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน หมายถึง กระบวนการปรับปรุงการสอนของครู - อาจารย์ให้ดีขึ้น ได้แก่ การประเมินนิเทศครูใหม่ การนิเทศภายใน การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดอบรมและสัมมนาการฝึกงานและดูงาน การศึกษาเพิ่มเติม และการสนับสนุนให้ครู - อาจารย์ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการสอนของครูให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เป็นตัวกำหนดแนวทางการติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อใดที่มีการใช้หลักสูตรเพื่อการศึกษา การวัดผลมีส่วนช่วยตรวจสอบจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนดเป็นเป้าหมายที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสมหรือไม่ เพื่อผู้บริหารจะได้นำผลนั้นมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อการดำเนินงานในครั้งต่อไปให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ขวาล แพร์ตกุล (2508 : 27 - 29) ให้ความเห็นว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการที่แตกต่างกันแต่ต่อเนื่องกันและสัมพันธ์กัน จึงควรทำความเข้าใจในเรื่องความหมายของคำทั้งสองนี้ กล่าวคือการวัดผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการใด ๆ ซึ่งจะให้ค่าซึ่งปริมาณอันเป็นรูปธรรมสามารถแสดงออกมาเป็นตัวเลข ส่วนการประเมินผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการกำหนดค่า หรือราคาจากตัวเลขที่ได้จากการวัดผล ในทัศนะของ อภิรมย์ ณ นคร (2517 : 58 - 59) มีความเห็นว่า การวัดผล ประเมินผลและรายงานผลการเรียนของนักเรียน เป็นงานที่ครูใหญ่มีส่วนรับผิดชอบโดยตรง ผู้ปกครอง ครู นักเรียน ผู้บริหาร ต่างก็มีความเกี่ยวข้องกับระบบในการวัดผลและประเมินผลในโรงเรียนทั้งสิ้น

การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนอกจากจะเป็นการวินิจฉัยปัญหาการเรียนการสอนต่าง ๆ แล้วยังทำให้ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การแก้ปัญหา

ของนักเรียนด้วย/หนังสือ ทัศนาคินทร์ (2523 : 146 - 147) ได้ระบุบทบาทในการดำเนินนโยบายการวัดผลการศึกษาของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. กำหนดนโยบายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผล คือ
 - 1.1 ประเภทของข้อสอบที่จะใช้หรือเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์หรือการเขียนตอบ
 - 1.2 เวลาที่จะใช้ในการสอบ ปีหนึ่งมีกี่ครั้ง เก็บคะแนนหรือไม่
 - 1.3 มาตรฐานอันพึงยึดถือในการสอนหรือการวัดผล
 - 1.4 การเตรียมแบบสำหรับรายงานผลการสอนให้ผู้ปกครองและนักศึกษาทราบ
 2. การจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสอบ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด กระดาษไข กระดาษโรเนียว ตลอดจนจัดเจ้าหน้าที่เพื่อการนี้
 3. การส่งเสริมครูให้มีความสามารถในการวัดผลเพิ่มขึ้น ทั้งเทคนิคการออกข้อสอบ การให้คะแนน การประเมินผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบในเรื่องนี้ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ถ้าข้อสอบไม่ดีแล้ว การวัดผลทั้งหลายก็คลาดเคลื่อนหมด
 4. การจัดตารางสอบ กำหนดครูผู้ควบคุมห้องสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ
 5. การจัดห้องสอบ ที่นั่งสอบ การสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมกับการสอบ
 6. การให้ครูได้ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นแนวเดียวกัน
 7. การประเมินผล ผู้บริหารควรจะได้ทำการประเมินผลการสอนที่ได้ผ่านไปแล้ว เพื่อหาทางแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือหากมีแนวคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้นจะได้บันทึกไว้สำหรับทดลองจัดทำต่อไป
- การจัดการอาชีวศึกษาเน้น นอกจากการวัดผลและประเมินผลแล้ว การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ก็ถือว่าจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะการจัดการอาชีวศึกษาเป็นการผลิตคนเพื่อออกไปประกอบอาชีพสนองความต้องการขององค์การธุรกิจต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลในระบบข้อมูลที่มีคุณภาพ สถานศึกษาจึงต้องจัดให้มีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงมาตรฐานของสถานศึกษาเองทั้งในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน อีกทั้งยังจะเป็น

ข้อมูลสำหรับการวางแผนและพัฒนากำลังคนในระดับชาติ เพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงานในระยะ
แผนฯ 6 อีกด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่
เกี่ยวกับการประเมินค่าความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียนต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การจัด
ทำเครื่องมือวัดผล การกำหนดเกณฑ์และระยะเวลาการกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผล การส่งเสริม
ให้ครู - อาจารย์ มีความสามารถในการวัดผล การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปรับปรุง
การเรียนการสอน การติดตามผลนักศึกษาที่จบไปแล้ว ตลอดจนการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อให้เป็น
ไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 /

บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการบริหารหลักสูตร

งานหลักสูตรเป็นงานซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของการบริหารงานของสถานศึกษา เพราะเป็น
งานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง ผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญในการที่จะหาแนวทางที่จะ
ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีเจตคติและทักษะ ตลอดจนมีค่านิยมในการเป็นพลเมืองดี เกิด
ความพึงพอใจและความรักในวิชาชีพ สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 183 - 184) ให้ทัศนะ
เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการบริหารหลักสูตรไว้ว่า ผู้บริหารมีหน้าที่จะต้องจัดการด้าน
การจัดการศึกษาทั้งปริมาณ และคุณภาพให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ เป็นผู้นำในการวางแผน
ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของครูอาจารย์ในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การดำเนินงานของสถานศึกษาจะไปสู่เป้าหมายที่กำหนดได้เพียงใดนั้นปัจจัยที่สำคัญที่สุด
ประการหนึ่ง คือ ผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการนำสถานศึกษา ในความ
รับผิดชอบให้มีความเจริญก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สุเมธ เตียวฮิเรศ (2527 :
24 - 46) ให้ทัศนะว่า ความสำเร็จในการบริหารงานขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะเข้าใจ
ธรรมชาติของมนุษย์ พฤติกรรม แรงจูงใจ และความต้องการของมนุษย์ โดยเฉพาะผู้ใต้บังคับ
บัญชา ถึงแม้จะมีการขัดแย้งเกิดขึ้น ผู้บริหารจะต้องนำข้อขัดแย้งนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์และ

ให้เกิดผลสำเร็จในการบริหารในที่สุด นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า ความสำเร็จในการบริหารนั้น ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 16 - 17) ให้ความเห็นว่า การบริหารงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุผล มิใช่ว่าผู้มีตำแหน่งเหมือนกันแล้วจะทำงานได้เท่ากันหมดก็หาไม่ หากแต่ต้องมีอำนาจจูงใจที่จะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามที่ตนประสงค์ จึงอาจกล่าวได้ว่าการที่ผู้บริหารใช้เทคนิคหรือศิลป์ในการปฏิบัติ เพื่อให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพ และเกิดความพอใจทุกฝ่ายนั้น จำเป็นต้องอาศัยความสามารถพิเศษ บุคลิกส่วนตัว ประสบการณ์ ทักษะและความรอบรู้ไปประยุกต์ใช้โดยเหมาะสมกับบุคคล เวลา สถานที่ และกรณีแวดล้อม

สรุป การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความสามารถ และศิลปะ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลสูงสุดในการปฏิบัติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พรทิพย์ อีรวรวงกุล (2522) ทำการวิจัยเรื่อง สถานภาพทางไสตทัศนูปกรณ์ของสถาบันการศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ไสตทัศนศึกษา ครู - อาจารย์ และนักเรียน นักศึกษาทุกสถาบันการศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 289 คน พบว่า สถาบันการศึกษาส่วนมากขาดแคลนอุปกรณ์ และไม่มีศูนย์ไสตทัศนศึกษาเป็นสัดส่วนของตนเอง ส่วนมากกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานอื่น การใช้และการจัดหาไสตทัศนูปกรณ์เพื่อประกอบการสอนของครู - อาจารย์ โดยเฉลี่ยแล้วน้อยมาก เนื่องจากขาดความรู้ในการใช้และการผลิตขึ้นใช้เอง นอกจากนี้ครู - อาจารย์ยังมีชั่วโมงสอนมากเกินไปไม่มีเวลาเตรียมและจัดหามาให้นักเรียน นักศึกษามีความต้องการให้มีการใช้ไสตทัศนูปกรณ์ในการเรียนรู้มากกว่าไม่ใช้ไสตทัศนูปกรณ์ และผู้บริหารส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนงานไสตทัศนศึกษา

สิรินาม เม่งช่วย (2524) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยเปรียบเทียบทัศนะ ของอาจารย์และผู้บริหารที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารของวิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า อาจารย์และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะ ต่างกัน และพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากมีพฤติกรรมการบริหารดีกว่าผู้บริหารที่มี ประสบการณ์น้อย

ปฐม ทศพล (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการ ดำเนินงานด้านวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคในภาคเหนือ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า อาจารย์ โดยส่วนรวมมีปัญหาด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนมากที่สุดในจำนวนงานวิชาการทุก ๆ ด้าน และได้เสนอแนะไว้ว่า กรมอาชีวศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคควรดำเนินงาน ในด้านนี้ให้มากขึ้น โดยการจัดหาเครื่องจักร เครื่องมือที่ทันสมัย วัสดุฝึกงาน จำนวนครู - อาจารย์ ให้เพียงพอเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของครู - อาจารย์และนักศึกษา มีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น ส่วนความเห็นของนักศึกษา โดยส่วนรวมมีปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลมากที่สุด ได้ เสนอแนะว่า ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงวิธีการและเกณฑ์ในการวัดผลประเมินผลแต่ละครั้ง กรมอาชีว ศึกษาและผู้บริหารระดับสูงควรได้มีการศึกษาข้อมูล โดยละเอียด ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา เพื่อ ให้ครู - อาจารย์มีความเข้าใจถึงวิธีการที่ถูกต้อง อันจะเป็นแนวทางช่วยลดปัญหาด้านการวัดผล และประเมินผลสำหรับนักเรียนนักศึกษาได้ และจากการศึกษาทัศนะของความต้องการ พบว่า อาจารย์และนักศึกษาโดยส่วนรวม มีความต้องการด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนมากกว่า ด้านอื่น และได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารระดับสูงและผู้เกี่ยวข้องควรรับดำเนินงานในด้านนี้ เพราะ จักรกลสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษามีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนนั่นเอง

ชวนชม คำหอมกุล (2527) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร การวัดผล และการประเมินผลการเรียนการสอน โรงเรียนปฏิบัติมากและมีปัญหาบ่อย ส่วนด้านการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอน และการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน โรงเรียนปฏิบัติน้อย และมีปัญหาน้อย หากพิจารณาเป็นรายข้อทั้งสี่ด้านพบว่า สภาพการปฏิบัติงานวิชาการโรงเรียน ปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2522 มากกว่าการปฏิบัติในเรื่องอื่น ๆ สำหรับปัญหาการบริหารงานวิชาการนั้น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้งสี่ด้านพบว่า การจัดหาเอกสารตำราเรียน หรือแหล่งวิชาที่จะให้ครู ได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร มีปัญหามากกว่าข้ออื่น ๆ ข้อเสนอแนะ สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาเอกชนควรหาทางช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากร ทางการสอนให้มากขึ้น ปรับปรุงคุณภาพของครูโดยเฉพาะเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จัดให้มีหนังสือ เอกสาร หลักสูตร ตำราเรียน คู่มือครู และหนังสืออ่านประกอบสำหรับครูในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรปรับปรุงองค์การที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนอีกด้วย

รายงานการวิจัย โครงการวิจัยรูปแบบของการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ พบว่า การอาชีวศึกษายังขาดอาจารย์สายวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถ ความพึงพอใจของอาจารย์ที่มีต่ออาชีพค่อนข้างต่ำ ด้านอาคารสถานที่ควรเพิ่มห้องเรียนและพื้นที่ ในโรงปฏิบัติงานของทุกแผนกวิชา สถาบันอาชีวศึกษาต้องการความช่วยเหลือจากองค์การธุรกิจ เอกชนในด้านการจัดหางานให้เมื่อสำเร็จการศึกษา ด้านบริจาคเงินทุน เครื่องมืออุปกรณ์ การใช้ สถานที่ฝึกงานการให้บุคลากรหรือผู้ช่วยเหลือในด้านการเรียนการสอน ในด้านหลักสูตร พบว่า ผู้ สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่กำลังประกอบอาชีพอยู่ให้ข้อคิดเห็นว่า หมาดวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการมากพอสมควร และได้ถูกนำไปใช้ในการ ทำงาน นอกจากบางหมวดวิชาที่ควรต้องปรับปรุง ผู้ประกอบการให้ข้อคิดเห็นว่า ผู้สำเร็จอาชีว ศึกษาในระดับต่าง ๆ ควรจะได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติม และในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ควรเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในโรงงานเอกชน และควรให้ความสนใจเกี่ยวกับขวัญและ กำลังใจของอาจารย์ผู้สอน นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะให้ใช้ระบบโมดูลในหลักสูตรอาชีวศึกษา ควรปรับปรุงหลักสูตรอาชีวศึกษาให้มีลักษณะยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้ อย่างแท้จริง ควรมีนโยบายเร่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาส เข้ารับการฝึกงานในสถานประกอบการ

การอย่างทั่วถึง โดยสนับสนุนทางการประชาสัมพันธ์ ให้ทราบถึงประโยชน์ระยะยาวของสถานประกอบการรวมทั้งมาตรการลดหย่อนภาษีหรือสนับสนุนทางการเงินบางส่วนเท่าที่จำเป็น และเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงเสนอให้มืองค์กรกลางที่ทำหน้าที่สำคัญ เช่น การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ควบคุมมาตรฐานการอาชีวศึกษา จัดสรรงบประมาณ และประสานงานด้านหลักสูตรด้านการฝึกงานในสถานประกอบการ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2527 :

1 - 12)

เรวัตร อาจอุทธีรงค์ (2529) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาเทคนิควิศวกรรมไฟฟ้า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) พุทธศักราช 2527 กรมอาชีวศึกษา สรุปผลการวิจัยพบว่า การส่งอาจารย์เข้าสอนตามรายวิชาต่าง ๆ นั้น พิจารณาการจัดการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและความสามารถเฉพาะตัวในการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ผู้บริหารงานและอาจารย์มีความเห็นเหมือนกันคือ ร่วมกันจัดแผนการเรียน รวมทั้ง การจัดทำและตรวจบันทึกการสอนเป็นประจำ การฝึกงานในสถานประกอบการผู้บริหารและอาจารย์ระบุว่า สถานศึกษาและนักศึกษาเป็นผู้ติดต่อหาสถานที่ฝึกงาน ซึ่งพบว่ามีปัญหาค่อนข้างมาก นอกจากนี้ยังพบว่าสถานศึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือและนิเทศการฝึกงานน้อย และบางแห่งนักศึกษาไม่ได้ฝึกงานในสถานประกอบการ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาให้ความเห็นว่า สภาพปัจจุบันห้องปฏิบัติการ ไม่เหมาะสมเท่าที่ควร มีการใช้ห้องปฏิบัติสอนภาคทฤษฎีด้วย มีเครื่องมือและอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการเฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น ส่วนใหญ่ยังใช้การได้ดี สถานประกอบการ ผู้บริหารและอาจารย์ระบุว่า สถานศึกษาและนักศึกษาเป็นผู้ติดต่อหาสถานที่ฝึกงาน สัดส่วนระหว่างเครื่องมือ อุปกรณ์กับจำนวนนักศึกษา ไม่เหมาะสมกัน ควรมีการปรับปรุงวิธีการเก็บวัสดุฝึก แหล่งวัสดุฝึกควรมาจากสถานศึกษา และนักศึกษาเป็นผู้จัดหา ในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ทั้งผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า ควรใช้แบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม อาจารย์ระบุว่า ในการวัดและประเมินผล การเรียน ควรมุ่งที่จุดประสงค์ของการเรียนเป็นหลัก อาจารย์และคณะกรรมการการประเมินผล

การเรียนควรเป็นผู้กำหนดสัดส่วนการวัดและประเมินผลการเรียน สำหรับปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่ามีสิ่งใดที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคที่มีความรุนแรงมาก แต่มีปัญหาคือควรแก้ไขโดยเร็ว ได้แก่ อุปสรรคการเรียนการสอน ความเพียงพอของตำรา - คู่มือ และเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ระบบการเบิกจ่ายวัสดุ และอาคารสถานที่ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวนวัสดุฝึกและการตรวจแผนการสอน ส่วนปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ปัญหาค่อนข้างน้อยมาก พื้นฐานความรู้ของนักศึกษาแตกต่างกัน ระยะเวลาการเรียนน้อยเกินไป และอาจารย์ไม่สนใจนักเรียนเท่าที่ควร สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรดำเนินการในประการสำคัญ ดังนี้ ผู้บริหารควรพิจารณาจำนวนคาบการสอนของอาจารย์ไม่ให้มากเกินไป การจัดอาจารย์เข้าสอนควรพิจารณาถึง วุฒิ ประสบการณ์ และความสามารถเฉพาะตัว ควรทำแผนการสอนโดยสม่ำเสมอ ให้อาจารย์ได้รับการอบรมวิชาเฉพาะ ควรปรับปรุงเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานให้อยู่ในสภาพดี จำนวนเพียงพอพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้ ควรให้สถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างใกล้ชิด ในการฝึกงานของนักศึกษา ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อแก้ไขปัญหหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสภาพการจัดการเรียนการสอนเป็นประจำ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ซีฟเฟอร์แมน (Siefferman. 1986 : 2675-A) ได้ศึกษาทัศนคติของครูอาชีวศึกษาต่อการอำนวยความสะดวกและตัวแปรที่มีต่อทัศนคตินั้น วัตถุประสงค์ของการวิจัย ครั้งนี้เพื่อวัดทัศนคติของครูอาชีวศึกษาในรัฐจอร์เจีย ที่มีต่อการอำนวยความสะดวก ผู้วิจัยได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ ทัศนคติของครูกับตัวแปรอิสระต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการสอน และการเรียนวิชาการบริหารและการอำนวยความสะดวก

วิธีวิจัยคือ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติ เรื่องการอำนวยความสะดวก ซึ่งมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ไปยังครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 20 ของประชากรครูอาชีวศึกษาในรัฐจอร์เจีย โดยส่วนหนึ่งจัดส่งทางไปรษณีย์แล้วนำข้อมูล ทั้งหมดวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน ผลการวิจัยพบว่า ครูอาชีวศึกษาในรัฐจอร์เจียมีทัศนคติที่ดีต่อการอำนวยความสะดวก และพบว่าตัวแปรที่มีผลต่อทัศนคติของครูมีเพียงตัวแปรเดียว คือ

ตำแหน่งหน้าที่ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวิจัยครั้งนี้มีผลขัดแย้งกับการวิจัย เรื่องทัศนคติของครูสายสามัญศึกษาที่มีต่อการอำนวยการสอน ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าเกิดจากพื้นฐาน การศึกษาที่ต่างกันและลักษณะการทำงานที่แตกต่างกันด้วย

การวิจัยครั้งนี้ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ คือผู้วิจัยตั้ง สมมติฐานว่าครูอาชีวศึกษาจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอำนวยการสอน

อัล เนีย เอมี (AL - Nia ami. 1986 : 2209-A - 2210-A) ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการอุตสาหกรรมของครูและนักเรียนโรงเรียนอาชีว ศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปในประเทศอิรัก

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาค้นคว้าถึงความรู้ความเข้าใจด้านการอุตสาหกรรม ครูและนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปในประเทศอิรัก ในตอนต้นของรายงานการวิจัย ผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นถึงโปรแกรมด้านอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของ ประเทศอิรัก ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความรู้และทักษะด้านอุตสาหกรรม ผู้วิจัยต้องการศึกษา ถึงความรู้ความเข้าใจด้านอุตสาหกรรม ของประชากร ที่จะต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคมสมัยใหม่ ซึ่งแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม วัตถุประสงค์ของการวิจัยก็เพื่อจัดเตรียม ข้อมูลเกี่ยวกับการอุตสาหกรรมซึ่งเป็นที่ต้องการของครูและนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ มีจำนวน 500 คน ประกอบด้วย นักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั่วไปอย่างละ 150 คน และครูจากโรงเรียนทั้งสองประเภทอย่างละ 50 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบ ซึ่งมีคำถามและคำตอบให้เลือกจำนวน 90 คำถามครอบคลุม เนื้อหาความรู้ด้านอุตสาหกรรมจำนวน 18 หัวข้อ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบมาวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนและทดสอบ ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติของความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องอุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนทั้งสองประเภทยังขาด เนื้อหาเกี่ยวกับการอุตสาหกรรมและครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยได้ เสนอแนะให้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาใหม่ โดยบรรจุเนื้อหาด้านการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้เหมาะสมกับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป

จากผลงานวิจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ยังไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรทั้งด้านการบริหารหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนิเทศ และการพัฒนาบุคลากร การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน จึงควรจะได้ศึกษาสภาพความเป็นจริงที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งเป็นความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

สมมติฐานในการวิจัย *สมมติฐาน*

1. ครูผู้สอนต่างสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรของผู้บริหารแตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนต่างสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนต่างสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน
4. ครูผู้สอนต่างสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน
5. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านหลักสูตร และองค์ประกอบของหลักสูตรของผู้บริหารแตกต่างกัน
6. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน
7. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน
8. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

บทนี้อธิบายถึงวิธีการที่ใช้ในการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำกับข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานที่ในการสอนคณะวิชาบริหารธุรกิจของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2533 ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค 9 วิทยาลัย และสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา 5 วิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 407 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในคณะวิชาบริหารธุรกิจของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2533 ได้มาโดยการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 285 คน ดังรายละเอียดตาม ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสังกัด

สถานศึกษา	กลุ่มประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
<u>สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค</u>		
1. วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี	23	16
2. วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท	16	10
3. วิทยาลัยเทคนิคตราด	20	14
4. วิทยาลัยเทคนิคนครนายก	13	8
5. วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี	19	13
6. วิทยาลัยเทคนิคระยอง	31	20
7. วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี	49	34
8. วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง	21	14
9. วิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี	31	20
<u>สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา</u>		
1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา	38	29
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี	38	29
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา	36	26
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี	36	26
5. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี	36	26
รวม	407	285

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามชนิดอัตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ในทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ในสี่ด้าน รวมทั้งสิ้น 52 ข้อ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร	จำนวน 12 ข้อ
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน 20 ข้อ
3. ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน	จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	จำนวน 12 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยถือเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีทัศนะว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มีทัศนะว่ามีการปฏิบัติมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
มีทัศนะว่ามีการปฏิบัติปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
มีทัศนะว่ามีการปฏิบัติน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
มีทัศนะว่ามีการปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขอบข่ายของการบริหารหลักสูตร ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารหลักสูตรดังกล่าว

2. สร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับทัศนะของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ในสี่ด้าน โดยอาศัยแนวทางจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะของ ชวนชม ศำหอมกุล (2527 : ภาคผนวก) เรวัตร อาจฤทธิ์รงค์ (2529 : ภาคผนวก) และสมศักดิ์ สุราษฎร์คิมหันต์ (2530 : ภาคผนวก)

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจแก้ไขและพิจารณาความเหมาะสมโดยทั่วไปของแบบสอบถามแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Face Validity) จำนวน 5 ท่าน คือ นายบุญเลิศ ภพลาภ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศ กรมอาชีวศึกษา นายนิรศ สืบโกพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์นิเทศและฝึกอบรม กรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก นางสุพรรณิ ภูษาทอง ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี นายวิวัฒน์ เศรษฐยานนท์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสระบุรี และนายมนเฒ่า สัมกลี ศึกษานิเทศ กรมอาชีวศึกษา ประจำศูนย์นิเทศและฝึกอบรมภาคตะวันออก

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ฉบับจริง แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือจากอธิบดีกรมอาชีวศึกษา ในการแจกแบบสอบถามให้ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและกำหนดวันขอรับคืนด้วยตนเอง โดยได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี

3. จากจำนวนแบบสอบถามที่แจกไปทั้งสิ้น 285 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.44

การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำกับข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้
2. นำแบบสอบถามตามข้อ 1 มาตัดแยก ดังนี้

2.1 คัดแยกกลุ่มตามสังกัด คือสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคได้จำนวน 147 ฉบับ
และสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษาได้จำนวน 125 ฉบับ

2.2 คัดแยกกลุ่มตามประสบการณ์ทางการสอนของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์มากได้จำนวน 159 ฉบับ และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์
น้อยได้จำนวน 113 ฉบับ

3. นำแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยการคำนวณด้วย
คอมพิวเตอร์ ที่สำนักงานบริการคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สภาพการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ในทัศนะของครูผู้สอน
คณะวิชาบริหารธุรกิจ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 51)

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของแต่ละจำนวน
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2527 : 74)

2. เปรียบเทียบทักษะของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาชีพบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 6 และ เขตการศึกษา 12 โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่า t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	N_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	N_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2527 : 180)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับโดยใช้แบบสอบถามชนิดอัตราส่วนประมาณค่า แล้วนำไปหาค่าสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t-distribution

เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลเป็น 5 ระดับ โดยใช้จุดตัดคะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ดังนี้

1.0000 - 1.4999	หมายถึง	ทัศนะของครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
1.5000 - 2.4999	หมายถึง	ทัศนะของครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติในระดับน้อย
2.5000 - 3.4999	หมายถึง	ทัศนะของครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง
3.5000 - 4.4999	หมายถึง	ทัศนะของครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติในระดับมาก
4.5000 - 5.0000	หมายถึง	ทัศนะของครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติในระดับมากที่สุด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ในด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัดและประสบการณ์ทางการสอน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ในด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัดและประสบการณ์ทางการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ในด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด และตามประสบการณ์ทางการสอน

1.1 ทัศนะของครูผู้สอนจำแนกตามสังกัด

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้าน จำนวนตามสังกัด

งานบริหารหลักสูตร	ระดับทัศนะ					
	กองวิทยาลัยเทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร	2.8520	0.6224	2.8007	0.6873	2.8284	0.6523
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.2391	0.6440	3.2800	0.7143	3.2579	0.6762
3. ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน	2.8427	0.7805	2.8100	0.8551	2.8277	0.8143
4. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน	2.9734	0.6912	3.0960	0.8171	3.0297	0.7528
เฉลี่ยรวม	2.9768	0.6845	2.9967	0.7684	2.9859	0.6602

จากตาราง 2 พบว่าครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจโดยรวมและจำแนกแต่ละสังกัด มีทัศนะต่อการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารในระดับปานกลางทั้งโดยเฉลี่ยรวมและแต่ละรายด้าน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ
ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการบริหารหลักสูตรและองค์ประกอบ
ของหลักสูตร โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหาร ธุรกิจ ด้านหลักสูตรและ องค์ประกอบของหลักสูตร	ระดับทัศนะ					
	กองวิทยาลัย เทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีว ศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดอบรมและชี้แจงให้ครู - อาจารย์เข้าใจหลักการ จุดหมาย โครงสร้างและ ขอบข่ายเนื้อหารายวิชาของ หลักสูตร	2.8231	0.9487	2.6240	0.6240	2.7316	0.9477
2. จัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผน หาแนวทางปฏิบัติ ให้เป็นไป ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	2.7551	0.8407	2.6400	0.5462	2.7022	0.8436
3. การมอบหมายงานสอนพิจารณา จากความสามารถเฉพาะและ ประสบการณ์เป็นสำคัญ	3.3673	0.9072	3.2720	0.9520	3.3235	0.9283

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของ หลักสูตร	ระดับทักษะ					
	กองวิทยาลัย เทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีว ศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. จัดให้มีการเตรียมเอกสาร การสอนเพื่อใช้ประกอบหลักสูตร แก่ครูผู้สอน	2.9796	0.8950	2.8400	0.9870	2.9154	0.9392
5. จัดให้มีการวางแผนการสอน ตลอดปี	3.4286	1.0000	3.5040	0.9557	3.4632	0.9788
6. จัดให้มีคณะกรรมการพิจารณา วิชาเลือกเสรีที่มีเนื้อหา สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	2.5374	0.9741	2.6240	0.9390	2.5772	0.9574
7. จัดให้มีคณะกรรมการวิเคราะห์ หลักสูตรและการสอนเพื่อ สนับสนุนและส่งเสริมการใช้ หลักสูตร	2.5850	0.9569	2.3680	0.8848	2.4853	0.9291
8. จัดให้มีการวางแผนการใช้ห้อง สอนเฉพาะวิชาและห้องปฏิบัติ การอย่างเหมาะสม	2.9456	0.9420	3.0480	1.0988	2.9926	1.0464

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของ หลักสูตร	ระดับทักษะ					
	กองวิทยาลัย		กองวิทยาลัยอาชีว		รวม	
	เทคนิค N=147		ศึกษา N=125		N=272	
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.
9. จัดให้มีคณะกรรมการติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร	2.5714	0.8836	2.4640	0.9029	2.5221	0.8925
10. มีการกำกับ ติดตาม งานใน ด้านหลักสูตรให้เป็นไปตาม แผนงาน/โครงการ ที่กำหนด ไว้	2.8367	0.8027	2.9120	0.9701	2.8713	0.8515
11. แนะนำผู้ปกครองให้มีความ เข้าใจในหลักการจุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร	2.5510	0.9805	2.4960	1.0130	2.5257	0.9941
12. จัดให้มีการประสานงานกับ สถานประกอบการเพื่อการ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร	2.8435	0.9559	2.8160	1.0425	2.8309	0.9949
เฉลี่ยรวม	2.8520	0.6224	2.8007	0.6873	2.8284	0.6523

จากตาราง 3 พบว่าครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจโดยรวมทั้งสองสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรของผู้บริหารโดยเฉลี่ยรวมและเป็นรายชื่อในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค พบว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติต่อการบริหารหลักสูตรด้านนี้ทั้ง โดยเฉลี่ยรวมและเป็นรายชื่อในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติโดยเฉลี่ยรวมและเกือบทุกรายชื่อในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่องการจัดทำแผนการสอนตลอดปี (ข้อ 5) พบว่าผู้บริหารปฏิบัติในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหาร ธุรกิจด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	ระดับทัศนะ					
	กองวิทยาลัย เทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีว ศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ให้ครู-อาจารย์มีส่วนร่วมในการ วางแผนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	3.1973	0.8730	3.0800	1.0821	3.1434	0.9746
2. ให้ครู-อาจารย์จัดทำโครงการ สอนและบันทึกการสอน	3.7211	0.9274	3.9760	0.8276	3.8382	0.8905
3. ส่งเสริมงานผลิตและรับงาน การค้าในการฝึกภาคปฏิบัติของ นักศึกษา	3.2857	0.9931	3.6000	0.8614	3.4301	0.9463
4. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ งานในสถานประกอบการ ทั้ง ภาครัฐบาล และภาคเอกชน	3.8231	0.9341	4.0000	0.9333	3.9044	0.9362

ตาราง 4 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหาร ธุรกิจด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	ระดับทักษะ					
	กองวิทยาลัย เทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีว ศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. จัดให้มีศูนย์บริการทางการศึกษา เพื่อผลิตสื่อและอุปกรณ์	2.6803	0.9999	2.6400	0.8557	3.6618	0.9349
6. จัดให้มีการอบรมครู-อาจารย์ ในการใช้และผลิตสื่อการสอน	3.0680	0.9698	3.0880	0.9839	3.0772	0.9745
7. สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ใช้ใบ งานในการฝึกภาคปฏิบัติ	3.2177	0.9474	3.3280	0.9313	3.2684	0.9399
8. ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่ม ประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักศึกษา เช่น จัดตั้งชมรม ต่าง ๆ จัดนิทรรศการ การทัศนศึกษา การแข่งขันทักษะ วิชาชีพ ฯลฯ	3.6122	1.0300	3.6560	1.0784	3.6324	1.0508
9. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์และ นักศึกษาใช้บริการของห้องสมุด อยู่เสมอ	3.3197	0.9791	3.3680	1.0590	3.3419	1.0150

ตาราง 4 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหาร ธุรกิจด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	ระดับทักษะ					
	กองวิทยาลัย		กองวิทยาลัยอาชีว		รวม	
	เทคนิค N=147		ศึกษา N=125		N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. ส่งเสริมให้มีการสอนสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรม	3.4014	0.9265	3.7760	0.8507	3.5735	0.9102
11. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียน การสอนเป็นกระบวนการที่ครบ วงจร คือคิดได้ ทำได้ จำหน่ายได้ จัดการได้ และ บริการได้	3.5034	0.8307	3.6960	0.8541	3.5919	0.8454
12. มีการติดตาม กำกับดูแล และ แก้ปัญหาการเรียนการสอน ให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ						
13. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้ ปรึกษาหารือในการแก้ปัญหา ร่วมกัน	3.0544	0.8897	2.8960	0.9143	2.9816	0.9029
14. ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ	3.2313	0.8919	3.1600	0.8744	3.1985	0.8830

ตาราง 4 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหาร ธุรกิจด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	ระดับทักษะ					
	กองวิทยาลัย เทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีว ศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
15. ส่งเสริมให้ครูใช้ทรัพยากรใน ท้องถิ่น ทั้งทรัพยากรบุคคลและ วัสดุเพื่อประโยชน์ต่อการเรียน การสอน	3.0000	0.8759	3.0400	0.9281	3.0184	0.8988
16. ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอน โดยประหยัดและเกิดประโยชน์ สูงสุดโดยเฉพาะการใช้วัสดุ ร่วมกันในต่างสาขาวิชา	3.2041	0.8596	3.2480	0.9559	3.2243	0.9037
17. ส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริม แก่นักศึกษาที่เรียนอ่อน หรือ ประสบปัญหาในการเรียน	2.8707	0.9671	3.1760	0.9760	3.0110	0.9813
18. ส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสาร คู่มือ หรือหนังสืออ่านประกอบ สำหรับนักศึกษา	3.0408	1.0060	2.9600	0.9583	3.0074	0.9832

ตาราง 4 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหาร ธุรกิจด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	ระดับทักษะ					
	กองวิทยาลัย		กองวิทยาลัยอาชีว		รวม	
	เทคนิค N=147		ศึกษา N=125		N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
19. ส่งเสริมให้ครูคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ ใหม่ ๆ หรือทำการวิจัย เพื่อ ประโยชน์ในการเรียนการสอน	3.1633	0.9865	2.9440	1.0105	3.0625	1.0017
20. ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษา ดูงานหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อ ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.2041	0.9504	2.8320	1.1552	3.0331	1.0638
เฉลี่ยรวม	3.2391	0.6440	3.2800	0.7143	3.2579	0.6762

จากตาราง 4 พบว่า ครูผู้สอนคณะวิชาการบริหารธุรกิจโดยรวมทั้งสองสังกัดมีทัศนะต่อการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารโดยเฉลี่ยรวมในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์แต่ละรายข้อ พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติในระดับมากในเรื่อง ให้ครู-อาจารย์จัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอน (ข้อ 2) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน (ข้อ 4) ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักศึกษา (ข้อ 8) และส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ครบวงจร (ข้อ 11)

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของครูผู้สอน สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรด้านนี้โดยเฉลี่ยรวมในระดับปานกลางและเมื่อวิเคราะห์แต่ละรายข้อ พบว่าผู้บริหารปฏิบัติในระดับมากในเรื่อง ให้อาจารย์จัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอน (ข้อ 2) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน (ข้อ 4) ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักศึกษา (ข้อ 8) และส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ครบวงจร (ข้อ 11)

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของครูผู้สอนสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติโดยเฉลี่ยรวมในระดับปานกลางและเมื่อวิเคราะห์แต่ละรายด้าน พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติมากในเรื่อง ให้อาจารย์จัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอน (ข้อ 2) ส่งเสริมงานผลิตและรับงานการค้าในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษา (ข้อ 3) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน (ข้อ 4) ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักศึกษา (ข้อ 8) ส่งเสริมให้มีการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม (ข้อ 10) และส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ครบวงจร (ข้อ 11)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ
ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทาง
การสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหาร ธุรกิจด้านการนิเทศและพัฒนา บุคลากรทางการสอน	ระดับทัศนะ					
	กองวิทยาลัย เทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีว ศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่หรือ ที่ได้รับงานใหม่	2.4422	1.0735	2.3440	0.9427	2.3971	1.0149
2. จัดให้มีการวางแผนพัฒนา บุคลากรทั้งระยะสั้นและระยะ ยาว	2.6667	0.9532	2.5760	1.0338	2.6250	0.9903
3. จัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน	2.6259	0.9877	2.9200	1.0286	2.7610	1.0155
4. จัดให้มีการประชุมเพื่อเตรียม งานการเรียนการสอนก่อน เปิดภาคเรียนทุกครั้ง	3.0136	1.0726	3.1280	1.0624	3.0662	1.0675
5. จัดอบรม/สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนทักษะให้แก่ครูผู้สอน วิชาชีพ	2.9388	0.9158	2.8960	1.1131	2.9191	1.0096

ตาราง 5 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหาร ธุรกิจด้านการนิเทศและพัฒนา บุคลากรทางการสอน	ระดับทักษะ					
	กองวิทยาลัย เทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีว ศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. สนับสนุนให้ครู-อาจารย์เข้ารับการฝึกงาน/ดูงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน	3.0680	1.0314	2.9920	1.1323	3.0331	1.0776
7. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ศึกษาเพิ่มเติมทั้งในและต่างประเทศ	3.0816	1.0304	2.8720	1.1142	2.9853	1.0729
8. จัดหาตำรา คู่มือ หรือหนังสือที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ครู-อาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้า	2.9048	1.0023	2.7520	0.9727	2.8346	0.9899
เฉลี่ยรวม	2.8427	0.7805	2.8100	0.8551	2.8277	0.8143

จากตาราง 5 พบว่า ครูผู้สอนคณะวิชาการบริหารธุรกิจโดยรวมและจำแนกแต่ละสังกัด มีทักษะต่อการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอนโดยเฉลี่ยรวมและเก็บทุกรายข้อในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่องจัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่หรือที่ได้อบรมใหม่ (ข้อ 1) พบว่าผู้บริหารปฏิบัติในระดับน้อย

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่ต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหาร ธุรกิจด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน	ระดับทัศนะ					
	กองวิทยาลัย เทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีว ศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดให้มีการอบรมครู-อาจารย์ ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดและการประเมิน ผล ตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527	3.0000	0.9862	2.9280	1.0789	2.0789	1.0286
2. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์เข้ารับ การอบรมการวัดผล การออก ข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ	3.0476	1.0555	3.0480	1.1206	3.0478	1.0839
3. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำข้อสอบ มาตรฐานเป็นรายวิชา	2.8163	1.0470	2.9120	1.0778	2.8603	1.0603
4. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคาร ข้อสอบภายในวิทยาลัย	2.4354	1.0341	2.4400	1.0271	2.4375	1.0290

ตาราง 6 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหาร ธุรกิจด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน	ระดับทักษะ					
	กองวิทยาลัย		กองวิทยาลัยอาชีว		รวม	
	เทคนิค N=147		ศึกษา N=125		N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ ข้อสอบเป็นรายวิชา	2.5306	1.0157	2.6000	1.0851	2.5625	1.0468
6. จัดให้มีการกำหนดเกณฑ์การ ตัดสินผลการสอบและมีกำหนด ระยะเวลาในการวัดผลประเมิน ผลไว้ชัดเจน	3.1565	1.0048	3.3760	1.0826	3.2574	1.0451
7. จัดให้มีการติดตามผลและ ประเมินผลการฝึกงานของ นักศึกษา	3.4626	0.9950	3.7120	1.0303	3.5772	1.0172
8. จัดให้มีการติดตามนักศึกษาที่จบ หลักสูตร เพื่อประเมินผลว่า หลักสูตรสอดคล้องกับตลาด แรงงานหรือไม่	3.3265	0.8534	3.2240	1.1062	3.2794	0.9772

ตาราง 6 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหาร ธุรกิจด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน	ระดับทักษะ					
	กองวิทยาลัย เทคนิค N=147		กองวิทยาลัยอาชีว ศึกษา N=125		รวม N=272	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. จัดให้มีการประเมินผลคุณภาพ/ ปริมาณของผลิตผลที่ได้จากการ ฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษา	2.9660	0.8713	3.1840	0.9704	3.0662	0.9229
10. จัดให้มีระบบการรายงานผล การเรียนของนักศึกษาทั้งต่อ ผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครอง	3.1565	0.9043	3.5760	1.0181	3.3493	0.9792
11. จัดให้มีการกำหนดมาตรฐาน การวัดผลภาคปฏิบัติให้เป็น แนวเดียวกัน	2.9116	0.8515	3.2960	0.9421	3.0882	0.9130
12. จัดให้มีการประเมินผลการสอน ของครูเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา	2.8707	0.8857	2.8560	0.9479	2.8640	0.9131
เฉลี่ยรวม	2.9734	0.6912	3.0960	0.8171	3.0297	0.7528

จากตาราง 6 พบว่าครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจโดยรวมทั้งสองสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของผู้บริหารโดยเฉลี่ยรวมในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์แต่ละรายข้อพบว่าผู้บริหารปฏิบัติในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นในเรื่อง จัดให้มีการติดตามผลและประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา (ข้อ 7) ซึ่งพบว่าผู้บริหารปฏิบัติในระดับมาก และเรื่องสนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารข้อสอบภายในวิทยาลัย (ข้อ 4) ปฏิบัติในระดับน้อย

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของครูผู้สอนสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค พบว่าผู้บริหารปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรในด้านนี้โดยเฉลี่ยรวมในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์แต่ละรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อผู้บริหารปฏิบัติในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่องสนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารข้อสอบภายในวิทยาลัย (ข้อ 4) ซึ่งผู้บริหารปฏิบัติในระดับน้อย

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของครูผู้สอนสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติในการบริหารโดยเฉลี่ยรวมในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์แต่ละรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อผู้บริหารปฏิบัติในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่อง จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา (ข้อ 7) จัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักศึกษาทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครอง (ข้อ 10) ซึ่งผู้บริหารปฏิบัติในระดับมาก และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารข้อสอบภายในวิทยาลัย (ข้อ 4) ปฏิบัติในระดับน้อย

1.2 ทัศนะของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ
ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในสี่ด้าน จำแนกครูผู้สอนตามประสบการณ์

งานบริหารหลักสูตร	ระดับทัศนะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของ หลักสูตร	2.8836	0.9701	2.7507	0.6210
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.3214	0.7011	3.1686	0.7410
3. ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทาง การสอน	2.8986	0.8584	2.7279	0.7410
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน การสอน	3.0786	0.7529	2.9689	0.7504
เฉลี่ยรวม	3.0456	0.6904	2.9020	0.6085

จากตาราง 7 พบว่า ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจทั้งที่มีประสบการณ์มากและมี
ประสบการณ์น้อย มีทัศนะต่อการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารในระดับปานกลางทั้งโดยเฉลี่ยรวม
และแต่ละรายด้าน

สำหรับค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อของแต่ละด้านโปรดดูได้จาก
ภาคผนวก ง ตาราง 10 - 13

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบทัศนะของครูผู้สอนและผู้บริหารธุรกิจที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด และประสบการณ์ทางการสอน

ตาราง 8 วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีต่อการบริหาร
หลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
กรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในสี่ด้าน โดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัด

งานบริหารหลักสูตร	ระดับทัศนะ				t
	กองวิทยาลัยเทคนิค N = 147		กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา N = 125		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบ ของหลักสูตร	2.8520	0.6224	2.8007	0.6873	0.64
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	3.2391	0.6440	3.2800	0.7143	- 0.49
3. ด้านการนิเทศและพัฒนา บุคลากรทางการสอน	2.8427	0.7805	2.8100	0.8551	0.33
4. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน	2.9734	0.6912	3.0960	0.8171	-1.32
เฉลี่ยรวม	2.9768	0.6912	2.9967	0.7684	-0.24

df = 635

t.05 = 1.645

จากตาราง 8 พบว่าครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองวิทยาลัยอาชีวศึกษามีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ครูผู้สอนต่างสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรของผู้บริหารแตกต่างกัน

ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองวิทยาลัยอาชีวศึกษามีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ครูผู้สอนต่างสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน

ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองวิทยาลัยอาชีวศึกษามีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ครูผู้สอนต่างสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน

ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองวิทยาลัยอาชีวศึกษามีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ครูผู้สอนต่างสังกัดมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน

ตาราง 9 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหาร
หลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
กรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกครูผู้สอนตามประสบการณ์

งานบริหารหลักสูตร	ระดับทักษะ				t
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบ ของหลักสูตร	2.8836	0.6701	2.7507	0.6210	-1.68
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	3.3214	0.7011	3.1686	0.6319	-1.88
3. ด้านการนิเทศและพัฒนา บุคลากรทางการสอน	2.8986	0.8584	2.7279	0.7410	-1.75
4. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน	3.0786	0.7529	2.9609	0.7504	-1.27
เฉลี่ยรวม	3.0456	0.6904	2.9020	0.6085	-1.81

df = 635

t.05 = 1.645

จากตาราง 9 พบว่าครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนมากและมีประสบการณ์ในการสอนน้อยมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรของผู้บริหารแตกต่างกัน

ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนมากและมีประสบการณ์ในการสอนน้อยมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน

ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนมากและมีประสบการณ์ในการสอนน้อยมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน

ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการสอนมากและมีประสบการณ์ในการสอนน้อยมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของผู้บริหารแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความมุ่งหมายและวิธีการศึกษาค้นคว้า โดยสรุปรวมทั้งสรุปผล การวิจัยการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก โดยจำแนกครูผู้สอนตาม สังกัดและตามประสบการณ์ทางการสอน

วิธีการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจซึ่งมีรายละเอียดของการศึกษาค้นคว้าเป็นหัวข้อโดยสรุปดังนี้

✓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนคณะวิชาบริหาร ธุรกิจของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตัวแปรสังกัดและประสบการณ์ของครูผู้สอน จำนวน 285 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก จำนวน 52 ข้อ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสี่ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนสอบถามทัศนะของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษาคุณภาพของเครื่องมือตรวจสอบเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามจำนวน 285 ชุด ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสุ่ม และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 272 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.44 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ โดยจำแนกเป็นครูผู้สอนในสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค 147 คน และสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา 125 คน และจำแนกตามประสบการณ์โดยเป็นครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มาก 159 คน และมีประสบการณ์น้อย 113 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ทัศนะของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารโดยใช้ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของครูผู้สอนโดยจำแนกครูผู้สอนตามสังกัดและตามประสบการณ์ใช้ t-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

1. ครูผู้สอนคณะวิชาการบริหารธุรกิจ มีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออก ได้ปฏิบัติการบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยเฉลี่ยรวมและแต่ละรายด้านในระดับปานกลาง

2. ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจทั้งในสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค และกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา มีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ได้ปฏิบัติการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้งโดยเฉลี่ยรวมและแต่ละรายด้าน ในระดับปานกลาง

3. ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจทั้งที่มีประสบการณ์มากและประสบการณ์น้อย มีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ได้ปฏิบัติการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้งโดยเฉลี่ยรวมและแต่ละรายด้าน ในระดับปานกลาง

4. ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจทั้งในสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคและกองวิทยาลัยอาชีวศึกษามีทัศนะต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านการจัดและประเมินผลการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

5. ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจทั้งที่มีประสบการณ์มากและประสบการณ์น้อย มีทัศนะต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออก ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาทัศนะของครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออก มีประเด็นที่จะอภิปรายดังนี้

1. ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจทั้งจำแนกตามสังกัดและประสบการณ์ต่างมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติการบริหารหลักสูตรได้ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจหมายความว่า

ว่าการปฏิบัติงานในด้านนี้ยังไม่สมบูรณ์นัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานบริหารหลักสูตรเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับผู้บริหารหลายระดับ เช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้าแผนกวิชา เป็นต้น

ซึ่งผู้บริหารสามารถมอบหมายหรือกระจายภาระหน้าที่โดยผู้บริหารไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่บริหารโดยตรง (กรมอาชีวศึกษา, 2528 : อัดสำเนา) จึงทำให้ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานด้านนี้ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร การที่ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ มีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะการบริหารหลักสูตรด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนโดยตรงที่จะต้องศึกษาและวางแผนเพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารหลักสูตรในด้านนี้โดยมอบหมายให้หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างานหลักสูตรและการสอนซึ่งใกล้ชิดกับครูผู้สอนเป็นผู้ทำหน้าที่ ในการบริหารการนำหลักสูตรไปใช้จะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวอยู่ที่ครูผู้สอนและผู้บริหารระดับต้น (ธงชัย สุวสิทธิ์เมสินทร์, 2529 : 6) เพราะครูผู้สอนและผู้บริหารระดับต้นมีหน้าที่ในการวางแผนการใช้หลักสูตรเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา จึงอาจทำให้ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานในด้านนี้ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การที่ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ มีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนนำเอาหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย เป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ (สุมิตร คุณานุกร, 2523 : 137) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอนที่จะต้องเตรียมการสอนโดยจัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอนเพื่อเป็นการวางแผนไว้ล่วงหน้า อันจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ (กิตติมา ปรีดีคิลก, 2529 : 91) ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผ่านผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา

หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน และหัวหน้างานสื่อการเรียนการสอน (ธงชัย สุวสิณเมสินทร์, 2529 : 21) ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจจึงมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติในระดับปานกลาง เพราะผู้บริหารไม่ได้ปฏิบัติการบริหารด้วยตนเอง

1.3 ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน การที่ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะว่า การนิเทศเป็นกระบวนการชี้แนะ แนะนำและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลตามจุดหมายที่วางไว้ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของศึกษานิเทศก์ (กิตติมา ปรีดีดิลก. 2529: 389 - 397) กรมอาชีวศึกษากำหนดแนวทางในการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอนโดยหน่วยศึกษานิเทศมอบหมายหน้าที่ให้ศูนย์นิเทศภาคเป็นผู้รับผิดชอบในการนิเทศโดยผ่านหัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าแผนกวิชาโดยตรง (หน่วยศึกษานิเทศ กรมอาชีวศึกษา. อัดสำเนา) โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้อำนวยการเป็นผู้ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงาน จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติการบริหารด้านนี้ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การที่ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติการบริหารในด้านนี้ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า งานบริหารหลักสูตรด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างานวัดผลประเมิน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษากระจายอำนาจการบริหารให้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่ จำเป็นจะต้องทำหน้าที่บริหารโดยตรง (กรมอาชีวศึกษา. 2528 : อัดสำเนา) จึงอาจเป็นสาเหตุให้ครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติในระดับปานกลาง ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติงานที่ยังไม่สมบูรณ์นัก

2. ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจทั้งจำแนกตามสังกัดและประสบการณ์ต่างมีความเห็นต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะสังกัดกองสถานศึกษาใดจะต้องปฏิบัติตามนโยบายเดียวกันของกรมอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2530) รวมทั้งผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ต่างต้องปฏิบัติตามระเบียบและแนวทางการบริหารกลุ่มสถานศึกษาให้เป็นไปในแนวเดียวกัน (กรมอาชีวศึกษา. 2531 : 2 - 4) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริ ไตติลานนท์ (อ้างจาก ภักดี นรัตถรักษา. 2534 : 31) ที่เสนอแนะไว้ว่า สถานศึกษาภายในกลุ่มควรจะได้มีการช่วยเหลือกันอย่างจริงจังร่วมกันวางแผนและกำหนดรูปแบบการบริหารภายในกลุ่มเพื่อยกระดับมาตรฐานของสถานศึกษาให้ใกล้เคียงกันและภักดี นรัตถรักษา (2534 : 59 - 60) เสนอแนะไว้ว่า กลุ่มสถานศึกษาควรมอบหมายให้สถานศึกษาทุกแห่งได้รับผิดชอบงานร่วมกันและควรแต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาแต่ละแห่งเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่าครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออก ปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับปานกลางทั้งสิ้นด้าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผู้บริหารระดับกรมอาชีวศึกษาควรได้นำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยอาจจะดำเนินการในลักษณะของการสัมมนาผู้บริหารหรือกำหนดแนวปฏิบัติผ่านคณะกรรมการบริหารกลุ่มสถานศึกษา ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญและปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรให้มากขึ้น โดยเฉพาะการจัดให้มีคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรและการสอน การประชุมพิเศษครูใหม่หรือที่ได้รับมอบหมายใหม่และการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารข้อสอบ ซึ่งครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติในระดับน้อย

1.2 ผู้บริหารระดับกลุ่มสถานศึกษาควรได้นำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาภายในกลุ่มและวางแผนในการปฏิบัติงานของกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษาภายในกลุ่มควรได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวิเคราะห์หลักสูตรและการสอน การประชุมพิเศษครูใหม่ และการจัดตั้งธนาคารข้อสอบ

ควรจะได้มีการวางแผนและดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้การบริหารหลักสูตรของกลุ่มเป็นไปในทิศทางเดียวกันและคุณภาพของนักศึกษาเท่าเทียมกัน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควร ได้นำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น โดยสนใจปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนมีความเห็นว่ายังปฏิบัติไม่สมบูรณ์ให้มากขึ้นกว่าที่ปฏิบัติในปัจจุบันและควรจะได้ตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองในการบริหารจากความเห็นของครูผู้สอนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารให้มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการวิจัยพบว่าครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจมีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งักตรมาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงระดับปานกลาง ควรได้มีการวิจัยเพื่อหาสาเหตุที่ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถปฏิบัติการบริหารหลักสูตรได้ในระดับปานกลาง โดยศึกษาจากเหตุผลของตัวผู้บริหารโดยตรง

2.2 เพื่อให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือยิ่งขึ้นควรที่จะได้มีการวิจัยในเรื่องนี้ซ้ำ (Replicate) โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในเขตหรือกลุ่มอาชีวศึกษาอื่น

2.3 เนื่องจากแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เน้นความครอบคลุมด้านเนื้อหาเป็นสำคัญ จึงมิได้มีการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ฉะนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป น่าจะได้หาคุณภาพของเครื่องมือทั้งเชิงเนื้อหา (Face Validity) และค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความสมบูรณ์น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิติมา ปรีดีติลล. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529.
- ก่อ สวัสดิพิณชัย. "แนวคิดในการจัดอาชีวศึกษา," มิตรครู. 4 : 7 - 9 ; 22, 28
กุมภาพันธ์ 2521.
- เกรียง อี่ยมสกุล. "ช่วยครูใหญ่ให้เป็นนักบริหารที่ดี," วิทยจารย์. 5 : 16 ;
กรกฎาคม 2512.
- ขวัญเรือน อภิวัฒน์. "การศึกษากับปัญหาการว่างงาน," มิตรครู. 13 : 12 - 13 ;
บักซ์แรก ; 15 กรกฎาคม 2526.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แนวนโยบายการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ส่นอต่อคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ, 2523.
- _____. รายงานการประเมินผลสภาพการจัดการศึกษาและการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา
แห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ระดับอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527.
- จรรยา ชูลาภ. "การวิจัยการศึกษาวิชาชีพ," ใน เอกสารประกอบคำบรรยายในการอบรม
ศึกษานิเทศก์ เล่ม 2. หน้า 329 - 330. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โรงเรียน
สารพัดช่าง พระนคร, 2524.
- ชนะ กลีภาร์. "คุณลักษณะพิเศษของหลักสูตรอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา," ใน เอกสาร
ประกอบการเรียนวิชาหลักการอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์
เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าพระนครเหนือ, 2528.

- ชวนชม คำหอมกล. การบริหารงานวิชาการระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพพานิช กศ.ม. ชลบุรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2527. อัดสำเนา.
- ชวาล แพ้ตกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2508.
- ชาญชัย อาจันสมอาจารย์. การนิเทศการศึกษา เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 243. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2525.
- ชาติ มีศรี. "การนิเทศการศึกษา," ใน การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา. ชลบุรี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2525.
- _____. "การบริหารงานวิชาการโรงเรียน," วารสารวิชาการคณะศึกษาศาสตร์. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2525.
- ชูใจ ศรีรัตน์. "สถานการณ์อาชีวศึกษาระหว่างปี 2510 - 2516," ใน รวมบทความอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยากร, 2517.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2527.
- ทองต่อ กล้วยไม้ ณ ออยุธยา. "การศึกษาในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 - 4," ใน 200 ปี ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.
- ธงชัย สุวัฒน์เมรินทร์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : หน่วยงานนิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2529.
- ธนุ แสงศักดิ์. "การอาชีวศึกษาเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของชาติ," ใน การศึกษาเพื่องานและอาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2521.
- _____. "แนวความคิดการพัฒนาอาชีวศึกษาของไทย," ใน รวมบทความอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยากร, 2517.
- ธีรฤดี บุญยโสภณ. "แนวความคิดในการบริหารการอาชีวศึกษาสาขาช่างอุตสาหกรรม," อาชีวศึกษา. 8 ; พฤษภาคม 2528.

บรรจง ชูสกุลชาติ. "สำเนาของอภิปกรณ์อาชีวศึกษา," อาชีวศึกษา. 23 : 5 ; สิงหาคม 2529.

_____. "44 ปี กรมอาชีวศึกษา," อาชีวศึกษา. 11 : 10 ; สิงหาคม 2528.

_____. อาชีวศึกษาครบวงจร. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯ : 2528.

บุญศักดิ์ ใจจรกิจ. "บทความทางวิชาการ," ข่าว สจ.พ. 2 : 1 ; ธันวาคม 2523.

บุญเทียม เจริญยิ่ง. "แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในปี 2529 และในแผนฯ 6,"
ใน สรุปผลการสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ประจำปี
งบประมาณ 2529. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2528.

ปฐม ทศพล. ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานด้านวิชาการของวิทยาลัย
เทคนิคในภาคเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2524. อัดสำเนา.

ประทุม รอดประเสริฐ. นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ :
เนติกุลการพิมพ์, 2533.

_____. การบริหารบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : แผนกคําสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2528.

พงษ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสถ. "ศึกษาธิการเขตและศึกษาธิการจังหวัดจะให้บริการทางวิชาการ
แก่โรงเรียนอาชีวศึกษาอย่างไร," ใน รวมบทความอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์วิทยากร, 2517.

พัฒนาผู้บริหารการศึกษา, สถาบัน. "การบริหารงานวิชาการ," ใน เอกสารการฝึกอบรม
ผู้บริหารการศึกษา หลักสูตรเตรียมผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม : สถาบันพัฒนา
ผู้บริหารการศึกษา, 2525.

พนัส ทัศนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช, 2523.

- พรทิพย์ อีรวรางกูร. สถานภาพทางสังคมของสถาบันการศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2522. อัดสำเนา.
- ภักดี นรัตถรักษา. สภาพการบริหารงานของกลุ่มอาชีวศึกษาภาค สังกัดกรมอาชีวศึกษา.
รายงานการวิจัย, 2534. อัดสำเนา.
- ภิญโญ สาธร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2519.
_____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.
- มานิดา อุษิน. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ เอกสารการประชุมสัมมนาเชิง
ปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2525.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. เศรษฐศาสตร์การคลังว่าด้วยการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- เรวัตร อาจฤทธิรงค์. ความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อสภาพการจัด
การเรียนการสอน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาเทคนิควิศวกรรมไฟฟ้า
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) พุทธศักราช 2527 กรมอาชีวศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,
2529. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2521.
- วิชาการ, กรม. คู่มือดำเนินการอบรมหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.
กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2521.
- วิจิตร ศรีสอาน. บทบาทของผู้บริหารในการปรับปรุงส่งเสริมงานวิชาการ. กรุงเทพฯ :
สมาคมผู้บริหารโรงเรียนแห่งประเทศไทย, 2518.

วิชัย ราชบุรีลรี. หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523.

วิรัช กุมุทมาศ. "โครงการเงินกู้/ยืมจากธนาคารโลกเพื่อปรับปรุงการอาชีวศึกษา," อาชีวศึกษา. 3 ธันวาคม 2527.

_____. "หลักการอาชีวศึกษา," อาชีวศึกษา. 11 สิงหาคม 2528.

วิเวก ปางพุฒพงศ์. "การอาชีวศึกษา," ใน รายงานประจำปี 2523 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.

_____. กรมอาชีวศึกษา 2522 - 2525. กรุงเทพฯ : แผนกช่างพิมพ์ โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร, 2525.

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. "ใจความสำคัญหลักการสอนวิชาอาชีวศึกษา," ใน เอกสารประกอบการอบรมโครงการอบรมครูที่สอนวิชาชีพให้มีความรู้ด้านวิชาการศึกษา รุ่นที่ 2. กรุงเทพฯ : กองควบคุมและติดตามการปฏิบัติงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2526.

ศิรินาม เม่งช่วย. พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : แผนกช่างพิมพ์ โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร, 2526.

_____. คู่มือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ. ม.ป.ท., 2526.

สังัด อุทรานนท์. "การนิเทศภายในสถานศึกษา," ใน การนิเทศภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2528.

- สนั่น สุมิตร. "อาชีวศึกษาเพื่อใคร...อย่างไร," อาชีวศึกษา. 11 : 22 - 23 ; สิงหาคม 2528.
- สมชอบ ไชยเวช. "แนวทางการจัดอาชีว/เทคนิคศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงาน โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน," อาชีวศึกษา. 3 : 43 ; ธันวาคม 2527.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สमान รังสียกฤษฎ์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรศาสน์การพิมพ์, 2520.
- สमान แสงมะลิ. "อาชีวศึกษาทางที่มองเห็น," อาชีวศึกษา. 23 : 16 ; สิงหาคม 2529.
- สวาสดี ไชยคุนา. "หัวใจของการอาชีวศึกษาคือวิชาชีพ ปัจจัยส่งเสริมในการจัดอาชีวศึกษา คือ ครูอาชีวะ," อาชีวศึกษา. 11 : 28 - 29 ; สิงหาคม 2528.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 260. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2527.
- สัมพันธ์ ทองสมัคร. "การอาชีวศึกษาในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต," อาชีวศึกษา. 23 : 14 - 15 ; สิงหาคม 2529.
- สุจริต เพียรชอบ. "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา," วารสารครุศาสตร์. 3 : 26 - 37 ; เมษายน - พฤษภาคม 2514.
- สุดใจ เหล่าสุนทร. หลักการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บรรหาร, 2505.
- สุธีระ ทานตวนิช. การบริหารการศึกษา. ชลบุรี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2521.
- _____. "การบริหารงานวิชาการ," ใน การบริหารงานโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา. ชลบุรี : ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2525.

สุเมตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์, 2523.

สุเมธ เตียวอิสเรศ. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. ชลบุรี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2527.

สุรินทร์ สรศิริ. "ประวัติการศึกษา," มิตรครู. 22 : 44 - 49 ปักษ์หลัง ; มกราคม 2523.

เสาวณีย์ ลีขาบบัณฑิต. โมเดล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2528.

อภิมัย ฌ นคร. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาหลักการบริหารโรงเรียนมัธยม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2517.

อาชีวศึกษา, กรม. แผนพัฒนาอาชีวศึกษาช่วงปลายแผนฯ 5 (พ.ศ. 2527 - 2529). กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2527.

_____. แผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534). กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา, 2528.

_____. ระเบียบว่าด้วยการจัดกลุ่มสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2533. ม.ป.ท., 2533. อัดสำเนา.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. "การประยุกต์ คิว.ซี กับการนิเทศการศึกษา," ใน การนิเทศภายใน สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2528.

_____. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

อำพร วิจิตรพันธ์. เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

- Al-Nia ami, Abdul Jabbar Abdul Sattar Abdul Ramhman. "An Investigation of Concepts of Industry as Perceived by Iraqi Students and Instructors in Vocational Industrial and General Secondary School," Dissertation Abstracts International. 46(8) : 2209-A - 2210-A ; February, 1986.
- Beauchamp, George A. Curriculum Theory. 3rd ed. Wilmette, The RAGE Press, 1975.
- Briggs, T.H. and Joseph Justman. Improving Instruction through Supervision. New York : McMillan, 1952.
- Chandra, Arvida. Curriculum Development and Evaluation Education. New Delhi : Sterling Publisher, 1977.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1970.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Harris, Chester W. Encyclopedia of Education Research. New York : McMillan, 1960.
- McNerney, Chester T. Educational Supervision. New York : McGraw-Hill, 1951.
- Miller, Van. "The Academic Affairs of Secondary School," in The Administration of American School Systems. New York : McMillan, 1965.
- Roe, Anne. The Psychology of Occupation. New York : John Wiley and Sons, 1966.
- Saylor, Galen and William M. Alexander. Curriculum Planning for the Better Teaching and Learning. New York : Holt, Rinehard and Winston, 1959.
- Siefferman, Lawrence. "A Study of the Attitudes of Postsecondary Vocational Teachers toward Supervision of Instruction and the Effect of Selected Variables on Those Attitudes," Dissertation Abstracts International. 4699 : 2675-A ; March, 1986.
- Smith and others. The Education's Encyclopedia. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1961.
- Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Rarcourty Brance and World, 1962.

Veysey, Lawrence. "Stability and Experiment in the American Undergraduate Curriculum," in Content and Context : Essays on College Education. p. 1 - 63. New York : McGraw-Hill, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ครุฑ

ที่ ทม 1007/3306

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

25 ตุลาคม 2533

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายโกศล ศรีขวัญ เป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของ
ผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียง
ตะวันออกเฉียงใต้

รศ.ดร.ประทุม รอดประเสริฐ

ประธาน

รศ.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอแจกแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนคณะวิชาบริหาร
ธุรกิจ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเป็นข้อมูลในการทำ
ปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ครุฑ

ที่ ศธ 0901/12486

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

20 พฤศจิกายน 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัย

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นายโกศล ศรีขวัญ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา" โดยจะส่งแบบสอบถามมายังวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งกรมอาชีวศึกษาพิจารณาแล้วไม่ขัดข้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาอำนวยความสะดวกให้ นายโกศล ศรีขวัญ ด้วยจะขอขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายชานาญ สงวนพงศ์)

เลขานุการกรมอาชีวศึกษา

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. 2815271

โทรสาร. 2822428

ที่ ศธ 0908.32/พิเศษ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ต. ปากเพรียว อ. เมือง

จ. สระบุรี 18000

13 ธันวาคม 2533

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสือกรมอาชีวศึกษา ที่ ศธ 0901/12486 จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยกระผม นายโกศล ศรีขวัญ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรีได้รับ
อนุญาตให้ลาไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท วิชาเอก การบริหารการศึกษา ณ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัด
กรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคตะวันออก" ในการทำการวิจัยครั้งนี้มีความจำเป็นที่จะต้องขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการรวบรวมข้อมูล โดยขอให้ท่านได้อนุมัติแบบสอบถามให้แก่
ครู - อาจารย์ในวิทยาลัยของท่าน และรวบรวมส่งคืนกระผมภายในวันที่ 8 มกราคม 2534 โดย
วิธีเก็บเงินปลายทาง ทั้งนี้กระผมได้ขอความเห็นชอบแบบสอบถามจากกรมอาชีวศึกษา ดังหนังสือ
ที่แนบมาด้วย

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและบุคลากรในวิทยาลัย
ของท่านด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายโกศล ศรีขวัญ)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ต. ปากเพรียว อ. เมือง

จ. สระบุรี 18000

สิงหาคม 2533

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 1 ชุด

ด้วยกระผม นายโกศล ศรีขวัญ ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ได้รับอนุญาตให้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้อยู่ในระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งกระผมได้ทำการวิจัยเรื่อง "การบริหารหลักสูตรวิชาชีพบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก" ในการศึกษาครั้งนี้ กระผมได้ใช้แบบสอบถามเพื่อทราบทัศนะของครูผู้สอนในหลักสูตรดังกล่าว เพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหา กระผมเห็นว่า ท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารหลักสูตรจึงกราบเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญของกระผมในการพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความเหมาะสมเพียงใด พร้อมนี้ได้แนบบแบบสอบถามและแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาเพื่อขอความกรุณาจากท่านได้โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่กระผมด้วย กระผมจะขอรับแบบสำรวจด้วยตนเองในโอกาสต่อไป กระผมหวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดีจึงขอกราบขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายโกศล ศรีขวัญ)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อการตรวจสอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นายบุญเลิศ ภพลาภ	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศ กรมอาชีวศึกษา
2. นายนริศ สืบโกพงษ์	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีและฝึกอบรม
กรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออก
3. นางสุพรรณิ ภาษาทอง	ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
4. นายวิวัฒน์ เศรษฐยานนท์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการวิทยาลัย
เทคนิคสระบุรี
5. นายมนเฒ่า สัมกลีป	ศึกษานิเทศกรมอาชีวศึกษา ประจำศูนย์นิเทศ
และฝึกอบรม ภาคตะวันออก

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร
ตามทัศนะของครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก

ของ

นาย โกศล ศรีขวัญ

ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในสถานศึกษากรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก

คำชี้แจง

ก. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด

ข. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นรายการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยแสดงความคิดเห็นตามระดับการปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 เป็นต้นมา ที่ตรงตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

ค. การตอบแบบสอบถามให้เขียนเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ และตารางแสดงการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

ตอนที่ 1

รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ ต่ำกว่า 8 ปี

☐ 8 ปีขึ้นไป

2. สังกัด

☐ กองวิทยาลัยเทคนิค

☐ กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารหลักสูตร 4 ด้าน คือ

1. หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน
4. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
1	ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร จัดอบรมและชี้แจงให้ครู-อาจารย์เข้าใจหลักการ จุดหมาย โครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาวิชา ของหลักสูตร					
2	จัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนหาแนวทางปฏิบัติ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
3	การมอบหมายงานสอนพิจารณาจากความสามารถ เฉพาะและประสบการณ์เป็นสำคัญ					

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
4	จัดให้มีการเตรียมเอกสารการสอนเพื่อใช้ประกอบ หลักสูตรแก่ครูผู้สอน					
5	จัดให้มีการวางแผนการสอนตลอดปี					
6	จัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาวิชาเลือกเสรีที่มี เนื้อหาสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น					
7	จัดให้มีคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรและการสอน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร					
8	จัดให้มีการวางแผนการใช้ห้องสอนเฉพาะวิชาและ ห้องปฏิบัติการอย่างเหมาะสม					
9	จัดให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตร					
10	มีการกำกับ ติดตาม งานในด้านหลักสูตรให้เป็นไป ตามแผนงาน/โครงการ ที่กำหนดไว้					
11	แนะนำผู้ปกครองให้มีความเข้าใจในหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร					
12	จัดให้มีการประสานงานกับสถานการณ์ประกอบการ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร					

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</u>					
1	ให้ครู-อาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2	ให้ครู-อาจารย์จัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอน					
3	ส่งเสริมงานผลิตและรับงานการค้าเพื่อประโยชน์ในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษา					
4	ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน					
5	จัดให้มีศูนย์บริการทางการศึกษาเพื่อผลิตสื่อและอุปกรณ์					
6	จัดให้มีการอบรมครู-อาจารย์ในการใช้และผลิตสื่อการสอน					
7	สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ใช้ไปงานในการฝึกภาคปฏิบัติ					

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
8	ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้แก่นักศึกษา เช่น จัดตั้งชมรมต่าง ๆ จัดนิทรรศการ การทัศนศึกษา การแข่งขันทักษะวิชาชีพ ฯลฯ					
9	ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์และนักศึกษาใช้บริการของห้องสมุดอยู่เสมอ					
10	ส่งเสริมให้มีการแสดงแสดงแทรกคุณธรรมจริยธรรม .					
11	ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ครบวงจร คือ คิดได้ ทำได้ จำหน่ายได้ จัดการได้ และบริการได้					
12	มีการติดตาม กำกับดูแล และแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ					
13	ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้ปรึกษาหารือในการแก้ปัญหาาร่วมกัน					
14	ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ					

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
15	ส่งเสริมให้ครูใช้ทรัพยากรในห้องทั้งทรัพยากรบุคคลและวัสดุ เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน					
16	ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนโดยประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดโดยเฉพาะการใช้วัสดุร่วมกันในต่างสาขาวิชา					
17	ส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักศึกษาที่เรียนอ่อน หรือประสบปัญหาในการเรียน					
18	ส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสาร คู่มือ หรือหนังสืออ่านประกอบสำหรับนักศึกษา					
19	ส่งเสริมให้ครูคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ หรือทำการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน					
20	ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษาคูงานหรือศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน					

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
	<u>ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน</u>					
1	จัดให้มีการประชุมนิเทศครูใหม่หรือที่ได้					
2	จัดให้มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งระบบสั้นและ ระบบยาว					
3	จัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาการเรียน การสอน					
4	จัดให้มีการประชุมเพื่อเตรียมงานการเรียนการสอน ก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง					
5	จัดอบรม/สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ให้แก่ครูผู้สอนวิชาชีพ					
6	สนับสนุนให้ครู - อาจารย์ เข้ารับการฝึกงาน/ ดูงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและ ภาคเอกชน					
7	ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ศึกษาเพิ่มเติมทั้งในและ ต่างประเทศ					
8	จัดหาตำรา คู่มือ หรือหนังสือที่เป็นประโยชน์เพื่อ ให้ครู-อาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้า					

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	<u>ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน</u> จัดให้มีการอบรมครู-อาจารย์ให้มีความเข้าใจ เกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การวัดและการประเมินผล ตามหลักสูตรประกาศ เนียบตรีวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527					
2	ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์เข้ารับการอบรมการวัดผล การออกข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ					
3	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำข้อสอบมาตรฐานเป็น รายวิชา					
4	สนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารข้อสอบภายใน วิทยาลัย					
5	ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายวิชา ..					
6	จัดให้มีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการสอบและมี กำหนดระยะเวลาในการวัดผลประเมินผลไว้ ชัดเจน					
7	จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของ นักศึกษา					

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ระดับการปฏิบัติของผู้บริหาร				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
8	จัดให้มีการติดตามนักศึกษาที่จบหลักสูตรเพื่อ ประเมินผลว่าหลักสูตรสอดคล้องกับตลาดแรงงาน เพียงใด					
9	จัดให้มีการประเมินผลคุณภาพ/ปริมาณของผลิตผล ที่ได้จากการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษา					
10	จัดให้มีระบบรายงานผลการเรียนของนักศึกษา ทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและต่อผู้ปกครอง					
11	จัดให้มีการกำหนดมาตรฐานการวัดผลภาคปฏิบัติ ให้เป็นแนวเดียวกัน					
12	จัดให้มีการประเมินผลการสอนของครูเพื่อการ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา					

ภาคผนวก ง

ตารางค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ
ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการบริการหลักสูตรและ
องค์ประกอบของหลักสูตร โดยจำแนกครูผู้สอนตามประสบการณ์ในการสอน

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของ หลักสูตร	ระดับทัศนะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดอบรมและชี้แจงให้ครู-อาจารย์เข้าใจ หลักการ จุดหมาย โครงสร้างและ ขอบข่ายเนื้อหาวิชาของหลักสูตร	2.7610	0.9309	2.6903	0.9736
2. จัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนหาแนวทาง ปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	2.7736	0.8262	2.6018	0.8613
3. การมอบหมายงานสอนพิจารณาจากความ สามารถเฉพาะและประสบการณ์เป็นสำคัญ	3.4088	0.8658	3.2035	1.0014
4. จัดให้มีการเตรียมเอกสารการสอนเพื่อ ใช้ประกอบหลักสูตรแก่ครูผู้สอน	3.0189	0.9578	2.7699	0.8965
5. จัดให้มีการทำแผนการสอนตลอดปี	3.5597	0.9717	3.3274	0.9769

ตาราง 10 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของ หลักสูตร	ระดับทักษะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. จัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาวิชา เลือกเสรีที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับสภาพ ท้องถิ่น	2.5786	0.9372	2.5752	0.9893
7. จัดให้มีคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตร และการสอนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริม การใช้หลักสูตร	2.4906	0.9062	2.4779	0.9645
8. จัดให้มีการวางแผนการใช้ห้องสอน เฉพาะวิชาและห้องปฏิบัติการอย่าง เหมาะสม	3.0314	1.0757	2.9381	0.9285
9. จัดให้มีคณะกรรมการติดตามและ ประเมินผลการใช้หลักสูตร	2.5660	0.9108	2.4602	0.8664

ตาราง 10 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของ หลักสูตร	ระดับทักษะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. มีการกำกับ ติดตาม งานในด้าน หลักสูตรให้เป็นไปตามแผนงาน/ โครงการ ที่กำหนดไว้	2.9182	0.8857	2.8053	0.8002
11. แนะนำผู้ปกครองให้มีความเข้าใจใน หลักการจุดหมายและโครงสร้างของ หลักสูตร	2.6226	1.0106	2.3894	0.9584
12. จัดให้มีการประสานงานกับสถาน ประกอบการเพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตร	2.8742	0.9661	2.7699	1.0352
เฉลี่ยรวม	2.8836	0.6701	2.7501	0.6210

จากตาราง 10 พบว่า ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีประสบการณ์มากมีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตร ด้านหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรของผู้บริหาร โดยเฉลี่ยรวมและเกือบทุกรายข้อในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่องจัดให้มีการวางแผนการสอนตลอดปี (ข้อ 5) ซึ่งผู้บริหารปฏิบัติในระดับมาก และจัดให้มีคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรและการสอน (ข้อ 7) ปฏิบัติในระดับน้อย

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยพบว่า ผู้บริหารปฏิบัติโดยเฉลี่ยรวมและเกือบทุกรายข้อในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้นในเรื่อง จัดให้มีคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรและการสอน (ข้อ 7) จัดให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร (ข้อ 9) และแนะนำผู้ปกครองให้มีความเข้าใจในหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร (ข้อ 11) ซึ่งผู้บริหารปฏิบัติในระดับน้อย

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ
ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
โดยจำแนกครูผู้สอนตามประสบการณ์ในการสอน

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับทัศนะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ให้ครู-อาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.2138	0.9960	3.0442	0.9391
2. ให้ครู-อาจารย์จัดทำโครงการสอน และบันทึกการสอน	3.9434	0.8876	3.6903	0.8771
3. ส่งเสริมงานผลิตและรับงานการค้าเพื่อ ประโยชน์ในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษา	3.4088	0.9757	3.4602	0.9067
4. ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานใน สถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและ ภาคเอกชน	3.9308	0.9097	3.8673	0.9775
5. จัดให้มีศูนย์บริการทางการศึกษาเพื่อ ผลิตสื่อและอุปกรณ์	2.6415	0.9565	2.6903	0.9071

ตาราง 11 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับทักษะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. จัดให้มีการอบรมครู-อาจารย์ในการใช้ และผลิตสื่อการสอน	3.0556	0.9952	3.1062	0.9483
7. สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ใช้ในงานใน การฝึกภาคปฏิบัติ	3.3396	0.9469	3.1681	0.9249
8. ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์ การเรียนรู้แก่นักศึกษา เช่น จัดตั้งชมรม ต่าง ๆ จัดนิทรรศการ การทัศนศึกษา การแข่งขันทักษะวิชาชีพ ฯลฯ	3.7170	1.0622	3.5133	1.0274
9. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์และนักศึกษา ใช้บริการของห้องสมุดอยู่เสมอ	3.5031	0.9538	3.1150	1.0586
10. ส่งเสริมให้มีการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม	3.7233	0.8636	3.3628	0.9360
11. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่ครบวงจร คือ คิดได้ ทำได้ จำหน่ายได้ จัดการได้ และ บริการได้	3.6667	0.8763	3.4867	0.7919

ตาราง 11 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับทักษะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
12. มีการติดตาม กำกับดูแล และแก้ปัญหา การเรียนการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์ อยู่เสมอ	3.2767	0.9407	2.9912	0.9013
13. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้ปรึกษาหารือ ในการแก้ปัญหาาร่วมกัน	3.0566	0.9088	2.8761	0.8877
14. ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนโดยใช้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ	3.3145	0.8201	3.0354	0.9442
15. ส่งเสริมให้ครูใช้ทรัพยากรในห้องอื่น ทั้งทรัพยากรบุคคลและวัสดุเพื่อ ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.1006	0.9014	0.9014	0.8860
16. ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนโดยประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะ การใช้วัสดุร่วมกันในต่างสาขาวิชา	3.3145	0.9287	3.0973	0.8553

ตาราง 11 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับทักษะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
17. ส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักศึกษาที่เรียนอ่อนหรือประสบปัญหาในการเรียน	3.0566	1.0079	2.9469	0.9434
18. ส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสาร คู่มือหรือหนังสืออ่านประกอบสำหรับนักศึกษา	3.0252	1.0060	2.9823	0.9541
19. ส่งเสริมให้ครูคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ หรือทำการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน	3.0566	1.0388	3.0708	0.9517
20. ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษาดูงานหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.0818	1.0790	2.9646	1.0431
เฉลี่ยรวม	3.3214	0.7011	3.1686	0.6319

จากตาราง 11 พบว่า ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีประสบการณ์มาก มีทัศนะต่อการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของผู้บริหารโดยเฉลี่ยรวมในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์แต่ละรายข้อ พบว่าผู้บริหารปฏิบัติในระดับมากในเรื่อง ให้อาจารย์จัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอน (ข้อ 2) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน (ข้อ 4) ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักศึกษา (ข้อ 8) ส่งเสริมให้อาจารย์และนักศึกษาใช้บริการของห้องสมุด (ข้อ 9) ส่งเสริมให้มีการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม (ข้อ 10) และส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ครบวงจร (ข้อ 11) นอกนั้นปฏิบัติในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ทัศนะของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อย พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรด้านนี้ทั้ง โดยเฉลี่ยรวมและเกือบทุกรายข้อในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่อง ให้อาจารย์จัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอน (ข้อ 2) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน (ข้อ 4) และส่งเสริมกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักศึกษา (ข้อ 8) ซึ่งผู้บริหารปฏิบัติในระดับมาก

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ
ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร
สถานศึกษา กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน โดยจำแนก
ครูผู้สอนตามประสบการณ์ในการสอน

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากร ทางการสอน	ระดับทัศนะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่หรือที่ได้อ รับงานใหม่	2.5409	1.0658	2.1947	0.9049
2. จัดให้มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้ง ระยะสั้นและระยะยาว	2.7862	1.0334	2.7257	0.9993
3. จัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อพัฒนา การเรียนการสอน	2.7862	1.0334	2.7257	0.9933
4. จัดให้มีการประชุมเพื่อเตรียมงาน การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนทุก ครั้ง	3.1321	1.0621	2.9735	1.0729
5. จัดอบรม/สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่ม พูนทักษะให้แก่ครูผู้สอนวิชาชีพ	2.9811	1.0959	2.8493	1.0284

ตาราง 12 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากร ทางการสอน	ระดับทักษะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. สนับสนุนให้ครู-อาจารย์เข้ารับการฝึก งาน/ดูงานในสถานประกอบการทั้ง ภาครัฐบาลและภาคเอกชน	3.1635	1.0959	2.8496	1.0284
7. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ศึกษาเพิ่มเติม ทั้งในและต่างประเทศ	2.9748	1.1021	3.0000	1.351
8. จัดหาตำรา คู่มือ หรือหนังสือที่เป็น ประโยชน์เพื่อให้ครู-อาจารย์ได้ศึกษา ค้นคว้า	2.8931	1.0100	2.7522	0.9593
เฉลี่ยรวม	2.8986	0.8584	2.7279	0.7410

จากตาราง 12 พบว่า ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจที่มีประสบการณ์มากมีทักษะต่อการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอนของผู้บริหารทั้งโดยเฉลี่ยรวมและแต่ละรายค่านีในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ทักษะของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อย พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรทั้ง โดยเฉลี่ยรวมและเกือบทุกรายข้อในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้นในเรื่องจัดให้มีการปฐมนิเทศครูใหม่หรือที่รับงานใหม่ (ข้อ 1) และจัดให้มีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งระยะสั้น และระยะยาว (ข้อ 2) ซึ่งผู้บริหารปฏิบัติในระดับน้อย

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนะของครูผู้สอน คณะวิชาบริหารธุรกิจ
ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน
การสอน โดยจำแนกครูผู้สอนตามประสบการณ์ในการสอน

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน การสอน	ระดับทัศนะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดให้มีการอบรมครู-อาจารย์ให้มีความ เข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงศึกษา ธิการ ว่าด้วยการวัดและการประเมินผล ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527	3.0566	0.9759	2.8407	1.0903
2. ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์เข้ารับการ อบรมการวัดผล การออกข้อสอบและ การวิเคราะห์ข้อสอบ	3.1572	1.0283	2.8938	1.1446
3. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำข้อสอบมาตรฐาน เป็นรายวิชา	2.9302	1.0257	2.7611	1.1042
4. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารข้อสอบ ภายในวิทยาลัย	2.4654	1.0541	2.3982	0.9959

ตาราง 13 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน การสอน	ระดับทักษะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นรายวิชา	2.5786	1.0212	2.5398	1.0859
6. จัดให้มีการกำหนดเกณฑ์การตัดสิน ผลการสอบและมีกำหนดระยะเวลา ในการวัดผลประเมินผลไว้ชัดเจน	3.3208	1.0146	3.1681	1.0848
7. จัดให้มีการติดตามและประเมินผล การฝึกงานของนักศึกษา	3.6101	0.9474	3.5310	1.1106
8. จัดให้มีการติดตามนักศึกษาที่จบหลักสูตร เพื่อประเมินผลว่าหลักสูตรสอดคล้อง กับตลาดแรงงานเพียงใด	3.3459	0.9070	3.1858	1.0653
9. จัดให้มีการประเมินผลคุณภาพ/ปริมาณ ของผลิตผลที่ได้จากการฝึกภาคปฏิบัติ ของนักศึกษา	3.0818	0.8857	3.0442	0.9764

ตาราง 13 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน การสอน	ระดับทักษะ			
	ประสบการณ์มาก N = 159		ประสบการณ์น้อย N = 113	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. จัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียน ของนักศึกษาทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและต่อ ผู้ปกครอง	3.3836	0.9924	3.3009	0.9626
11. จัดให้มีการกำหนดมาตรฐานการวัดผล ภาคปฏิบัติให้เป็นแนวเดียวกัน	3.1258	0.9530	3.0354	0.8549
12. จัดให้มีการประเมินผลการสอนของ ครูเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	2.8868	0.9677	2.8319	0.8335
เฉลี่ยรวม	3.0786	0.7529	2.9609	0.7504

จากตาราง 13 พบว่า ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจทั้งที่มีประสบการณ์มาก และที่มีประสบการณ์น้อย มีทักษะต่อการบริหารหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของผู้บริหารทั้ง โดยเฉลี่ยรวมและเกือบทุกรายอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่องสนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารข้อสอบภายในวิทยาลัย (ข้อ 4) ซึ่งผู้บริหารปฏิบัติในระดับน้อยและเรื่อง จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา (ข้อ 7) ปฏิบัติในระดับมาก

ภาคผนวก จ

บัญชีรายละเอียดการจัดกลุ่มอาชีพศึกษาภาค

ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการจัดกลุ่มอาชีพศึกษาจังหวัดและกลุ่มอาชีพศึกษาภาค

พ.ศ. 2533

กลุ่มอาชีวศึกษาภาคตะวันออก

ประกอบด้วยสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 6 และเขตการศึกษา 12

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา	ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา
1	วิทยาลัยเกษตรกรรมฉะเชิงเทรา	17	วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ
2	วิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี	18	วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
3	วิทยาลัยเกษตรกรรมชัยนาท	19	วิทยาลัยเทคนิคระยอง
4	วิทยาลัยเกษตรกรรมอุทัยธานี	20	วิทยาลัยเทคนิคตราด
5	วิทยาลัยเกษตรกรรมฉะเชิงเทรา	21	วิทยาลัยเทคนิคนครนายก
6	วิทยาลัยเกษตรกรรมปทุมธานี	22	วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงฯ ชีเมนต์ไทยอนุสรณ์
7	วิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี	23	วิทยาลัยการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา
8	วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา	24	วิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี
9	วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง	25	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี
10	วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี	26	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา
11	วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา	27	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
12	วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี	28	วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
13	วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท	29	วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี
14	วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา	30	โรงเรียนสารพัดช่างชลบุรี
15	วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี	31	ศูนย์ฝึกวิชาชีพสระบุรี
16	วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี	32	ศูนย์ฝึกวิชาชีพนครนายก

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายโกศล ศรีขวัญ
 เกิดวันที่ 6 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2487
 สถานที่เกิด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 15/44 ถนนพิชัยรณรงค์สงคราม ซอย 17 ตำบลปากเพรียว
 อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี 18000 โทร. (036) 223363
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ระดับ 7
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี 18000
 โทร. (036) 211016

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2498 ประโยคประถมศึกษา โรงเรียนวัดสำเริง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 พ.ศ. 2505 ประโยคมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพะตงศิษย์พิทยา กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2507 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2510 ประกาศนียบัตรพิเศษครูมัธยม กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ
 กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2514 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2535 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 กรุงเทพมหานคร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2507 - พ.ศ. 2510 ครูโรงเรียนช่างอากาศอารุง กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2510 - พ.ศ. 2515 ครูใหญ่โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2515 - พ.ศ. 2517 ครูใหญ่-ผู้จัดการโรงเรียนอเนกชนวิทยา กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2517 - พ.ศ. 2518 ครูโรงเรียนช่างกลสยาม กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2518 - พ.ศ. 2519 อาจารย์ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
- พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2525 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
- พ.ศ. 2526 - ปัจจุบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี